

Evaluering af Kickstart

En indsats for unge varetægtsfængslede

Billede: Røde Kors

Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret videnvirksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige og Finland. Oxford Research er en del af Oxford Group.

Oxford Research A/S

Vesterbrogade 149
1620 København V
Danmark
office@oxfordresearch.dk
www.oxfordresearch.dk

Kunde

Røde Kors

Projektperiode

2020 - 2022

Team

Kirstine Føge Jensen
Katrine Marie Larsen
Clara Liv Larsen

Venn-diagrammet er en stilistisk repræsentation af Oxford Researchs bestræbelser på at kombinere forskningskompetencer, strategi og kommunikation og lave viden til et bedre samfund

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning	3
1.1 Analysens hovedkonklusioner	3
1.1.1 Virkningen for de unge: De unge indgår i trygge relationer med deres frivillige.....	3
1.1.2 Organiseringen af kickstart	4
1.1.3 Forankring og udbredelse	4
1.2 Opmærksomhedspunkter	5
1.2.1 Opmærksomhed på matchingsprocessen.....	5
1.2.2 Informationsdeling når de unge indsatte forflyttes.....	5
1.2.3 Fokus på den individbåret organisering.....	5
2. Indledning	6
2.1 Læsevejledning	7
3. Indsatsbeskrivelse	8
3.1 Målgruppen	10
4. Evalueringens resultater	13
4.1 De unges udbytte af den frivillige relation	13
4.1.1 Relationen mellem ung og frivillig.....	13
4.1.2 Rammerne for relationen mellem frivillig og ung	15
4.1.3 De unge og de frivillige taler om alt mellem himmel og jord.....	16
4.1.4 En recidivforebyggende indsats	18
4.2 Organiseringen af Kickstart	22
4.2.1 Rekruttering af frivillige og unge.....	22
4.2.2 De frivilliges kompetencer og behov.....	24
4.2.3 Matchet mellem den frivillige og den unge	26
4.2.4 Kontinuitet mellem flytninger	28
4.2.5 Afgørende faktorer i organiseringen af Kickstart.....	30
4.3 Forankring og udbredelse af Kickstart	34
4.3.1 Et udviklende samarbejde mellem Røde Kors og kriminalforsorgen.....	34
4.3.2 Implementering og udbredelse af Kickstart.....	35
4.3.3 En individbåret indsats	36
5. Metode	37
5.1 Spørgeskemabesvarelser	38
5.2 Kvalitative interviews med unge, frivillige og samarbejdspartnere	39

1. Sammenfatning

I 2020 fik Røde Kors bevilget midler fra LB Forsikring (Lærerstandens Brandforsikring) til det toårige pilotprojekt, Kickstart. Kickstart er en frivillig social indsats, der har til formål at hjælpe unge varetægtsfængslede i op til et år efter løsladelse ved at blive tilbudt støtte fra en frivillig, der fungerer som støtte under fængslingen og efter løsladelsen. Røde Kors har i denne forbindelse indgået samarbejde med LB Forsikring om at hjælpe unge varetægtsfængslede med ønske om at styrke de unge, og øge trygheden og forebygge recidiv.

I Kickstart bliver de unge varetægtsfængslede tilbudt en frivillig, der fungerer som en fortrolig voksen, sparringspartner, støtteperson og rollemodel. De frivillige skal motivere de unge, og give kontinuerlig støtte gennem forløbet fra varetægt via fængsling og frem til et år efter løsladelse. Hensigten med Kickstart er at tilbyde de unge kontinuitet igennem stabile og udviklende relationer, som styrker de unges forudsætninger for en hverdag væk fra kriminalitet.

Kickstart er en national forankret indsats, som tilbydes unge varetægtsfængslede i alderen 17-25 år i arresterne i Aarhus, Enner Mark og Kolding. Flere andre arrester har vist interesse for at tilbyde indsatsen.

Oxford Research har udført en evaluering af Kickstart for Røde Kors. Det primære formål med evalueringen er at dokumentere virkningen blandt de unge varetægtsfængslede i projektperioden 2020-2022, og afdække forandringspotentialet ved at besvare følgende 3 evalueringsspørgsmål: Hvilken virkning har indsatsen for de unge? Hvordan kan indsatsen bedst tilrettelægges og organiseres? Og hvad er potentialet for at forankre indsatsen. Evalueringens resultater er udledt fra et trianguleret metodedesign (uddybnet i kapitel 5).

1.1 Analysens hovedkonklusioner

I dette afsnit beskriver vi evalueringens hovedkonklusioner. Konklusionerne er inddelt efter evalueringens tematikker, som omhandler virkningen, organiseringen og udbredelsen af Kickstart.

Det er vigtigt at bemærke, at indeværende evalueringens resultater er baseret ud fra projektperioden 2020-2022. Det er dermed ikke muligt endegyldigt at konkludere på de langsigtede virkninger.

1.1.1 Virkningen for de unge: De unge indgår i trygge relationer med deres frivillige

Overordnet set viser evalueringen at de frivillige har stor indvirkning på de unges liv, gennem en gensidigt værdsat og stærk relation.

Dette ses i det kvantitative data, hvor de unge og frivillige ud fra en skala fra 1-10, har vurderet deres relation, hvor de frivillige i gennemsnit har vurderet relationen med scoren 8,7 og de unge har vurderet relationen med scoren 9,86.

Det kvalitative materiale folder dette ud og viser, at størstedelen af de unge betegner relationen til deres frivillige som en 'ven', der giver dem et frirum til at tale om alt fra hverdagens trivialiteter og familie, til uddannelse, vejen ud af kriminalitet og planer om fremtiden. Særligt fremtidsplanerne er noget, der fylder en del for de indsatte og som de frivillige ofte hjælper de unge med at konkretisere og realisere. Planerne laver de i samspil med deres frivillige, hvilket gør, at de unge har nogle konkrete

mål at forholde sig til, som bliver skabt ud fra de unges ønsker og interesser. Heri indgår planer om uddannelsesmuligheder og fremtidig beskæftigelse, hvor de frivilliges praktiske kompetencer gør sig særligt gældende. Dermed er planerne som den unge og den frivillige lægger sammen for fremtiden en vigtig faktor i motivationen for at skabe forandring og opbygge en hverdag udenom det kriminelle miljø, når de unge bliver løsladt. Det kvantitative data viser, at de unges udbytte af at have kontakt til en frivillig, scorer højt på gode oplevelser, mere energi og overskud og mindre ensomhed. Dette påviser, at de unge trives bedre af at have fået en frivillig. Derudover viser samme spørgeskemaundersøgelse, at 100 pct. af de unge har fået fornyet tro på fremtiden, og 50 pct. af de unge tror på at de undgår tilbagefald til kriminalitet. Evalueringen viser, at de ønskede virkninger i projektperioden er opnået, og peger i retning af at de unges udbytte af indsatsen virker kriminalitetsforebyggende.

1.1.2 Organiseringen af kickstart

Kickstart er en indsat der er forankret nationalt, frem for lokalt, selvom aktiviteten har afsæt i et samarbejde med arresterne i Aarhus, Enner Mark og Kolding. Fordelene ved den nationale forankring er forbundet med en øget mobilisering af frivillige, der ikke skal begrænses geografisk. Med en central forankring kan Røde Kors reagere agilt i forhold til de unges fremtidige løsladelseskommuner, som ikke nødvendigvis er tæt på den arrest, de starter varetægt i eller det fængsel, de senere skal afsone i. Rekrutteringen af de frivillige er blevet understøttet af LB-forsikring bl.a. via annoncer på de sociale medier. Her viser data, at det har været gavnligt for den unge selv at have indflydelse på vedkommendes frivillige, hvis de har ønsker herom. Da de frivillige skal fungere som en stabile og kontinuerlige relationer til de unge, er det vigtigt at klæde de frivillige ordentligt på til at kunne have at gøre med en sårbar målgruppe. Her er Røde Kors' onboardingprogram værdsat af de frivillige, som herigennem får udviklet deres sociale, praktiske og relationelle kompetencer, hvilket spiller en stor rolle for det udbytte, de unge oplever ved at have en frivillig relation. De unge føler sig motiveret til at deltage i indsatsen, da det er en grundpræmis for den unges udvikling, at relationen af begge parter indgås på frivillig basis. Det kvalitative data understøtter det frivillige aspekt som en bærende præmis for relationen, hvor også oprigtig og genuin interesse gør, at de frivillige og unge kan danne en autentisk relation med hinanden. De unge oplever, at mennesker udefra vil hjælpe og støtte dem, uden det indebærer profit eller krav, hvilket står i kontrast til det system, de unge ellers befinder sig i.

En anden central del af organiseringen af Kickstart er fraværet af overværing ved brev- og besøgskontrol (B&B). Det betyder, at de unge kan tale frit uden politiets overvågning og giver de unge mulighed for at tale åbent, blandt andet om deres situation. De uoverværede besøg skaber et unikt rum for de unge, der bidrager til at skabe tillid og fortrolighed mellem de unge og deres frivillige, og som giver de unge følelsen af frihed. Stabile og kontinuerlige relationer og et trygt rum til at åbne op for svære ting, er derved afgørende virksomme mekanismer som også indgår i den forandringskæde der er defineret i indsatsens forandringsteori (uddybet i kapitel 3).

1.1.3 Forankring og udbredelse

Evalueringen viser, at der er bred opbakning fra frivillige, de unge og samarbejdspartnere til Kickstarts fortsatte implementering og udbredelse til andre arrester/fængsler. Dette er på baggrund af det oplevede udbytte i projektperioden, hvor de unges relationer med deres frivillige er med til at give de unge håb, og udvide deres muligheder for en anden fremtid. De unge vurderer hertil, at relationen til en frivillig giver tryghed og ro i en tid, der for mange føles overvældende og kaotisk.

De nuværende samarbejdspartnere indenfor kriminalforsorgen er glade for at kunne tilbyde de unge at være en del af Kickstart. De oplever at Kickstart gavner de unge og ser projektet som en mulighed for at kunne hjælpe. Indsatsens implementering i de enkelte arrester og fængsler er på nuværende tidspunkt afhængig af, at enkelte betjente har lyst til og mulighed for at bruge tid på at understøtte rekrutteringen og organiseringen af Kickstart.

1.2 Opmærksomhedspunkter

På baggrund af evalueringen peges der i dette afsnit på tre opmærksomhedspunkter, som Røde Kors med fordel kan sætte fokus på i en videre forankring og udbredelse efter projektperioden.

1.2.1 Opmærksomhed på matchingsprocessen

Evalueringen har vist, at tiden mellem den frivillige melder sig til de bliver matchet med en ung kan føles meget lang – i nogle tilfælde op til 6 måneder. Dette har resulteret i, at nogle af de unge og frivillige i ventetiden op til mødet har følt sig modløse, har mistet motivationen, og har været tæt på at give op. Data herfra viser, at både unge og frivillige i denne forbindelse ikke har følt sig tilstrækkeligt oplyste om, hvad der skulle ske i tiden, mens de ventede.

Da denne udfordring relaterer sig til rekrutteringen af frivillige og de unge, som ikke kan planlægges på forhånd, kan Røde Kors med fordel overveje at undersøge hvordan man kan sikre en kontinuerlig kontakt med begge parter, så de i ventetiden op til at de bliver matchet, føler sig oplyste om processen og det næste skridt.

1.2.2 Informationsdeling når de unge indsatte forflyttes

Både de unge og de frivillige har vist bekymring i forbindelse med at sikre, at de frivillige kan følge de unge, hvis de forflyttes til en anden arrest eller fængsel. Her udtaler nogle af de unge, at det ikke har været muligt for dem at kontakte deres frivillige, i tilfælde af flytning. Ligeledes har enkelte frivillige oplevet at have kørt ud til den pågældende arrest eller fængsel, hvor den tilknyttede unge er blevet forflyttet, uden den frivillige har haft kendskab til dette. Evalueringen viser, at rettidig informationsdeling herom er vigtig for relationens opretholdelse. Røde Kors kan derfor med fordel overveje hvordan man i samarbejde med Kriminalforsorgen kan sikre en praksis, hvor der på den ene side bliver informeret til de frivillige, hvis de pludselig ikke kan komme og besøge den unge og på den anden side, at de frivillige altid kan give de unge besked, hvis de bliver forhindret i at komme. De unge ser meget frem til deres besøg, og de bliver frustrerende, skuffede eller bekymrede, hvis de frivillige ikke dukker op eller giver besked. Dette ses også i et eksempel, hvor en ung gennem Røde Kors får at vide, at hans frivillige af personlige årsager er blevet nødt til at afbryde forløbet. Her føler den unge sig skuffet og ville ønske den frivillige selv havde taget kontakt.

1.2.3 Fokus på den individbåret organisering

Rekrutteringen af de unge til Kickstart og organiseringen af indsatsen i arrester og fængsler er afhængig af, at der er betjente der melder sig frivilligt til at varetage denne opgave og er dermed i høj grad personbåret. Med blik for den videre udbredelse og forankring af indsatsen til andre arrester kan dette vise sig at være en sårbar organiseringsform. Røde Kors kunne overveje at samarbejde med

Kriminalforsorgen for at systematisere indsatsen yderligere, ved at gøre organiseringen af Kickstart inde i fængsler og arrester til en integreret del af kriminalforsorgens praksis ved f.eks. at inkorporere opgaven i udvalgte betjentes job beskrivelser.

2. Indledning

Hvert år varetægtsfængsles tusindvis af unge, som derved kommer i berøring med fængselsystemet – enten for første gang eller som gengangere. En årlig statistikberetning fra Kriminalforsorgen viser, at unge i alderen 20-29 år udgjorde 39 pct. af alle nyindsatte i fængsler og arrester, som fandt sted i 2020¹. Beretninger tilbage fra 2016 peger på, at dette ikke er en undtagelse, men snarere en generel tendens. Altså viser de statistiske data, at unge i denne aldersgruppe fylder betragteligt i de danske fængsler og arrester sammenholdt med andre alderskategorier².

Én ting er, at en stor andel af de unge kommer *ind* i fængselsystemet – noget andet er, hvad der sker med den andel, der kommer ud igen. Fra undersøgelser ved vi, at tiden efter løsladelse kan være svær³. Eksempelvis er der mange, der står uden bolig, med begrænsede økonomiske midler og en forholdsvis stor gæld. Dertil kommer, at mange ofte har måtte sige farvel til en stor del af deres sociale netværk, og at det, herudover, kan være svært at finde et arbejde eller påbegynde uddannelse fordi man har en plettet straffeattest samt et hullet CV. I kombinationen med dette viser undersøgelser, at de løsladte alt for ofte ikke får den hjælp fra det offentlige, som de har behov for⁴. Det grundlæggende sikkerhedsnet, som andre mennesker ofte har, er altså for denne målgruppe af borgere ofte revet væk under dem, når de har allermest brug for det. For flere resulterer dette desværre i, at de ender med at begå ny kriminalitet, efter de er blevet løsladt.

Kigger man på andelen, der to år efter løsladelse begår ny kriminalitet, også kaldt recidivprocenten, viser statistikker, at de unge også her er overrepræsenteret. I 2020 havde unge i aldersgrupperne 18-20 og 21-25 år, og som var løsladt efter afsoning i fængsel, således en recidivprocentsats på henholdsvis 39 og 38 pct. Dette er kun overgået af unge under 18 når man kigger på tværs af de otte opgjorte alderskategorier⁵. Dermed var det over en tredjedel af de unge løsladte, der i den pågældende 2-årige periode oplevede et tilbagefald til ny kriminalitet – en tendens, der tilsvarende gør sig gældende, når man kigger på statistikkerne fra de tidligere år.

Udfordringerne med at afholde unge fra kriminalitet og sikre, at de ikke begår ny kriminalitet, når de løslades, er noget, Røde Kors sammen med LB Forsikring har sat sig for at løse. I 2020 indgik de to parter derfor et samarbejde om et pilotprojekt ved navn 'Kickstart', som er målrettet unge varetægtsfængslede i alderen 17–25 år. Projektet går generelt set ud på at tilbyde de unge adgang til en frivillig, som skal agere støtteperson, sparringspartner, vejviser, brobygger og rollemodel for den unge. Det centrale ved ordningen er, at den frivillige skal følge den unge under varetægt, efter evt. domsafsigelse og op til et år efter løsladelse. Der er således tale om en længerevarende relation, der skal sikre, at den unge oplever kontinuitet og får skabt en tillidsfuld relation til et fremmed menneske.

¹ Kriminalforsorgen: Årlig statistiskberetning 2020

² Kriminalforsorgen: Årlig statistiskberetning 2016-2029

³ Olesen, A. (2013). Løsladt og gældsat. (1 udg.) Djøf Forlag

⁴ Information (2021): Manglende hjælp til fængselsløsladte gentager den kriminelle spiral i en uendelighed

⁵ Kriminalforsorgen: Årlig statistiskberetning 2020

Oxford Research evaluerer Kickstart for Røde Kors. Evalueringen dækker perioden 2020-2022, og følger dermed hele pilotperioden. Evalueringen skal besvare tre overordnede evalueringsspørgsmål:

1. *Hvilken virkning har indsatsen for de unge?*
2. *Hvordan kan indsatsen bedst tilrettelægges og organiseres?*
3. *Hvad er potentialet for at forankre indsatsen fremadrettet?*

Som det fremgår herover, har evalueringen et tredelt fokus. Evalueringen skal således både se på virkningen, organiseringen og forankringen af Kickstart efter endt projektperiode.

Projektet er foregået i en periode, hvor der har været Covid-19. Det har betydet, at arresterne og fængslerne ad få omgange har været underlagt en række restriktioner med henblik på at dæmpe smittespredningen, herunder bl.a. nedlukninger i forhold til besøg. Kickstart har ikke været undtaget fra dette, hvilket betyder, at der har været perioder med lang tid mellem de frivilliges besøg og at nogle samtaler mellem frivillig og ung er blevet foretaget over telefonen fremfor ved fysisk tilstedeværelse.

I evalueringsperioden er 42 unge varetægtsfængslede blevet matchet med en frivillig fra Røde Kors.

Resultaterne i denne evaluering er baseret på et solidt datagrundlag. Der er tale om et mixed methods-design, hvor Oxford Research har indsamlet kvantitative og kvalitative data. Evalueringen er foretaget af Oxford Research, som har gennemført dataindsamling, analyse og afrapportering. Datagrundlaget er uddybet og beskrevet i figur 1 herunder. En mere detaljeret beskrivelse findes i metode-afsnittet.

Figur 1: Evalueringens datagrundlag

EVALUERINGS DATAGRUNDLAG

Evalueringens resultater bygger på et mixed methods-datagrundlag. Således er der i forbindelse med evalueringen indsamlet følgende data:

- To spørgeskemaundersøgelser målrettet de unge: hhv. ved opstart i Kickstart og seks eller flere måneder inde i forløbet
- Ét spørgeskema målrettet de frivillige
- 23 interviews i alt, som inkluderer unge, frivillige, projektleder i Røde Kors og samarbejdspartnere

2.1 Læsevejledning

Evalueringen er struktureret således, at kapitel 3 først beskriver selve indsatsen. I kapitlet præsenteres forandringsteorien for Kickstart, som vil danne udgangspunkt for at beskrive indsatsen i forhold til dens indhold, den overordnede organisering, samarbejdspartnere og deres rolle, samt målgruppen. Herefter præsenteres kapitel 4, som har et dybdegående blik på evalueringens resultater. Her ser vi nærmere på, hvad de unge synes om og har fået ud af at deltage i Kickstart (afsnit 4.1), hvordan de unge, frivillige og andre centrale aktører oplever organiseringen af Kickstart (4.2), samt om der er grundlag for at forankre og udbrede indsatsen efter endt projektperiode (4.3). I det sidste kapitel, kapitel 5, beskriver vi evalueringens metodiske afsæt samt vores tilgang til efterbehandlingen af data.

3. Indsatsbeskrivelse

Kickstart er en indsats målrettet unge varetægtsfængslede i alderen 17-25 år. Det centrale i projektet er, at de unge tilbydes en støtte i den svære og kaotiske tid, det ofte kan være at sidde varetægtsfængslet.

Støtten består i kontakt til en frivillig fra Røde Kors, der skal følge den unge fra varetægt, gennem en evt. retsproces og indtil et år efter løsladelse. Den frivillige skal i udgangspunktet besøge den unge hver 14. dag. Det er tanken bag projektet, at den unge og den frivillige skal opbygge en længerevarende og tillidsfuld relation, hvori den frivillige blandt andet agerer som rollemodel for den unge – f.eks. ved at hjælpe og vise den unge vejen til en stabil og ikke-kriminel hverdag gennem uddannelse og gode netværk.

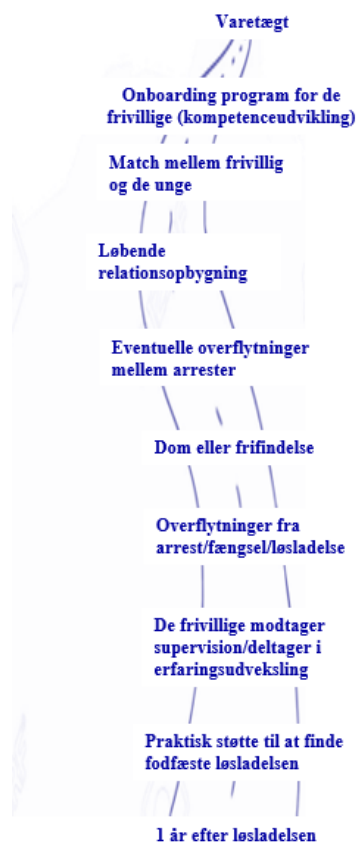
Som ovenstående antyder, er relationen mellem den frivillige og den unge central i indsatsen. Hverken den unge eller den frivillige *skal* deltage, hvorfor der er tale om en "dobbelt-frivillig" relation, hvor begge parter har valgt hinanden til af lyst snarere end nødvendighed eller tvang.

For at blive frivillig i Kickstart skal man indledningsvist igennem et større "onboardingprogram", der indeholder alt lige fra screening, informationsmøde, obligatoriske grundkurser m.m. Der er en række krav man skal opfylde: den frivillige skal være fyldt 25 år og være følelsesmæssig robust, man skal betragte sig selv som empatisk og rummelig, man kan sikkerhedsgodkendes og man skal følge det ovenstående onboardingprogram⁶. Når man opfylder disse krav og er matchet med en ung, får man tilsendt en startpakke fra Røde Kors, som indeholder en række hjælpemidler til brug i det kommende forløb med den unge og et brev med vigtig information om forløbet.

Dette alt sammen for at sikre, at de frivillige dels har de fornødne kompetencer og redskaber til at tilgå de unge, og dels har tilstrækkelig viden om, hvad projektet indebærer, og hvad de går ind til, således at så få relationer som muligt brydes. Løbende i forløbet har de frivillige mulighed for at sparre med deres nærmeste frivilligleder, deltage i erfaringsudvekslingsmøder med andre frivillige og/eller deltage i supervision, såfremt de måtte have behov herfor (se figur 2). Desuden tilbydes de løbende at deltage i kurser og temadage med målrettet indhold.

⁶ Kilde: Røde Kors [Unge varetægtsfængslede | Røde Kors \(rodekors.dk\)](https://www.rodekors.dk/unge-varetægtsfængslede)

Figur 2: Eksempel på centrale elementer i Kickstart-forløbet

Kilde: Oxford Research

Det har været en ambition i projektet at matche de unge med en frivillig forholdsvist hurtigt efter varetægt. Et sådant match har i pilotperioden kunne forekomme på to måder: Den ene måde er ved, at den unge matches med en frivillig fra en eksisterende frivilligpulje. Det er dermed forholdsvist tilfældigt, hvem, der matches, da det afhænger af ressourcerne i puljen. Den anden måde et match kan ske på, er, at den unge fortæller om sine interesser og de ønsker, vedkommende har til den frivillige. På baggrund heraf rekrutteres en frivillig med tilsvarende interesser, relevant geografisk placering og relevante kompetencer på de sociale medier. De frivillige har dermed mulighed for at vælge den unge til, f.eks. på baggrund af fælles interesser. De fleste af de unge har ikke præferencer i forhold til deres frivillige, men en del af de unge synes det er rart, at blive inddraget i valget herom.

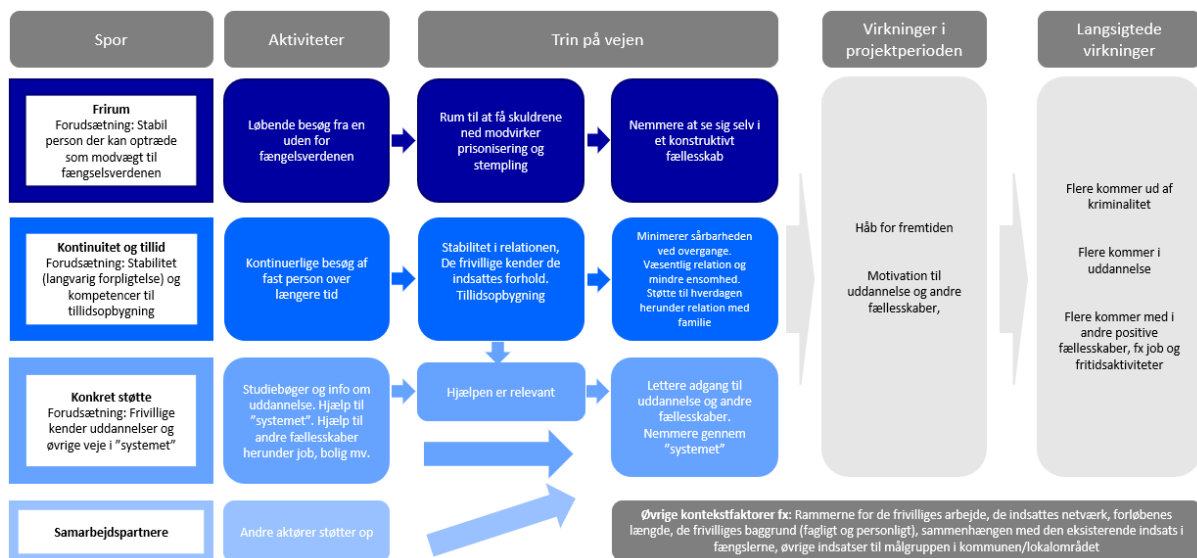
Kickstart er forankret i Røde Kors, som er den drivende kraft bag projektet. Det er således Røde Kors, der står for at uddanne de frivillige, varetage matching-processen mellem ung og frivillig, samt løbende udvikle og lede projektet. Røde Kors har imidlertid indgået et samarbejde med to centrale parter om at drive Kickstart: LB Forsikring og Kriminalforsorgen.

LB Forsikring er et medlemsejet forsikringsselskab, der bl.a. tilbyder forsikringer til lærere, undervisere og pædagoger. Det er LB Forsikring, som finansierer Kickstart. Samtidig hjælper LB Forsikring med at rekruttere frivillige blandt til projektet gennem sociale medier, som når ud til en stor og relevant medlemsskare.

Idéen til Kickstart opstod i Aarhus Arrest, hvor pilotindsatsen startede og blev udviklet i tæt samarbejde mellem arresten og Røde Kors, så udfordringer kunne adresseres hurtigt og i fællesskab. I den første lange periode af pilotprojektet har Kickstart udelukkende været forankret her. Senere i pilotperioden er indsatsen blevet udbredt til Enner Mark, hvor der er igangsat forløb, samt Kolding arrest, som i skrivende stund er ved at igangsætte de første forløb. Det er således fra disse tre arrester, at unge i alderen 17-25 år har mulighed for at få tilbuddet om at deltage i Kickstart. Kriminalforsorgens rolle er at spotte og i nogle tilfælde motivere de unge i de pågældende arrester og gøre Røde Kors opmærksom på, at der sidder en ung, som kunne have gavn af at få en frivillig fra Kickstart. Desuden sørger Kriminalforsorgen for, at frivillige er godkendte til besøg, at de kan booke og komme på besøg og at der gives besked mellem matrikler i Kriminalforsorgen, når en ung flyttes fra en matrikel til en anden. Indsatsen udvikles og kvalificeres løbende i samarbejde mellem Kriminalforsorgen og Røde Kors.

Som udgangspunkt for indsatsen har Oxford Research i samarbejde med Røde Kors og Kriminalforsorgen udarbejdet en forandringsteori for indsatsen. Forandringsteorien fremgår af figur 3 herunder og giver et samlet overblik over de forventede sammenhænge mellem aktiviteterne i indsatsen samt virkningerne på hhv. kort og lang sigt.

Figur 3: Forandringsteori for Kickstart

Kilde: Oxford Research

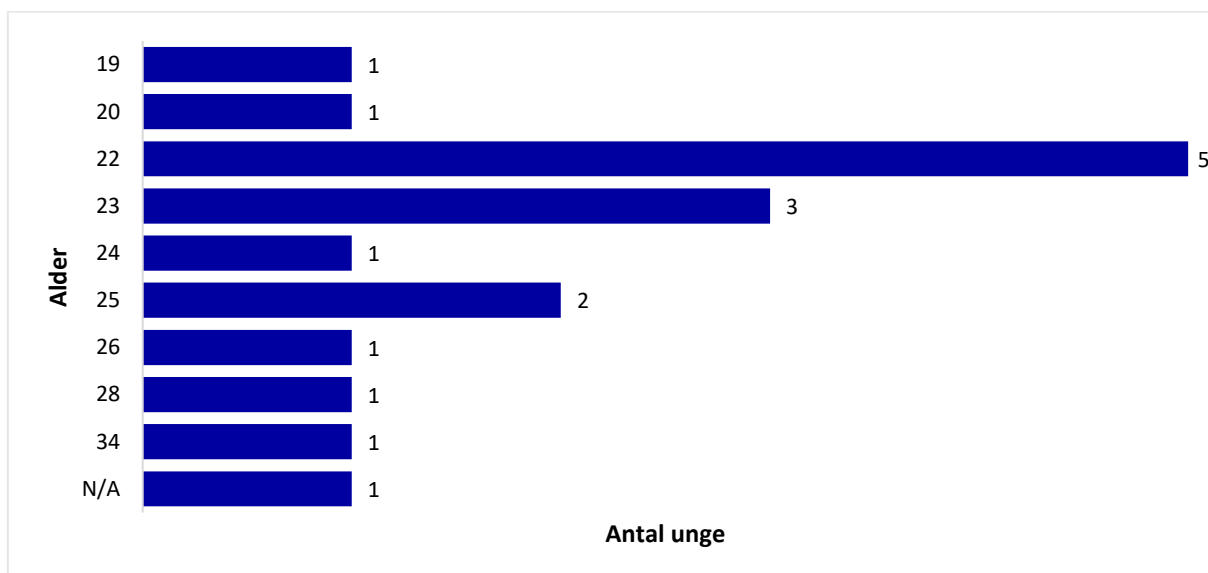
Ovenstående forandringsteori fremhæver, hvordan relationen er helt central for de aktiviteter, som skal føre til resultater og virkning. Evalueringen af Kickstart skal dermed have blik for 1:1 relationen mellem den frivillige og den unge for en fyldestgørende vurdering af indsatsens virkning. Denne evaluering tager forbehold for, at vi ikke har kunne evaluere på de langsigtede virkninger, men på de virkninger der finder sted i projektperioden.

3.1 Målgruppen

I dette afsnit beskriver vi nærmere, hvordan gruppen af unge varetægtsfængslede, der benytter Kickstart, ser ud. Som beskrevet henvender Kickstart sig til unge varetægtsfængslede mellem 17 og 25 år. Aldersgruppen i denne evaluering differerer dog en smule herfra.

I nedenstående figur 4 fremgår aldersgruppen blandt de unge, der har besvaret spørgeskemaundersøgelsen og fået tildelt en frivillig i Kickstart:

Figur 4: Aldersgruppen for de unge varetægtsfængslede

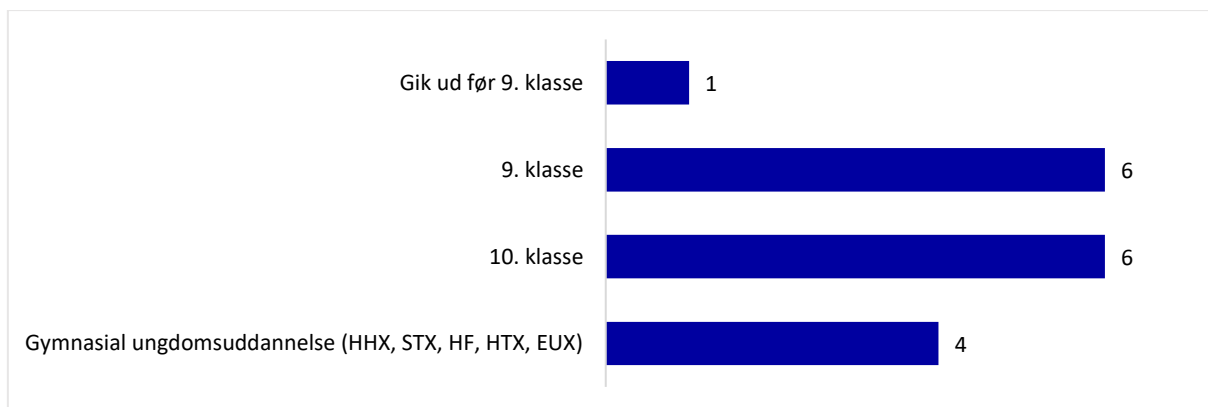

Kilde: Oxford Research

Note: N = 17 (antal unikke unge på tværs af start- og midt-/slutmåling). En af de adspurgte unge har ikke angivet svar (N/A)

Gruppen af unge der deltager i Kickstart, er altså unge i alderen 19-34 år, der ved interviewtidspunktet enten sidder varetægtsfængslede og afventer domsafsigelse, eller sidder i fængsel. Som det fremgår i figur 4, er aldersfordelingen af de unge, som er tilknyttet Kickstart, primært i tyverne, hvor gennemsnitsalderen er 22,4 år.

Figur 5: Højeste gennemførte uddannelse for de unge varetægtsfængslede

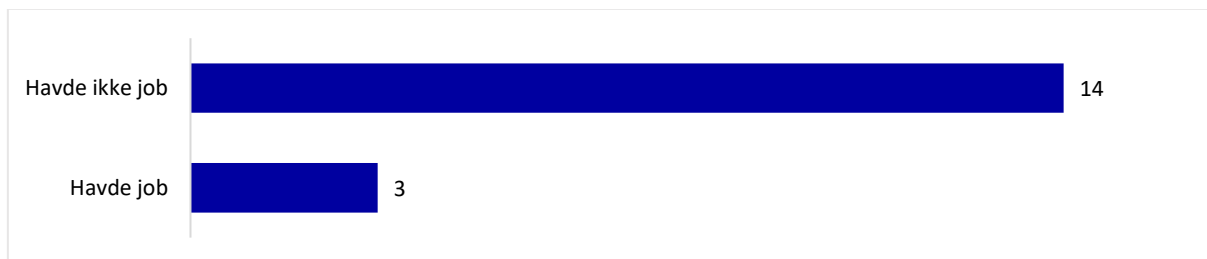

Kilde: Oxford Research

Note: N = 17 (antal unikke unge på tværs af start- og midt-/slutmåling)

Derudover viser de kvantitative data, at målgruppen har en generel lav socioøkonomisk status. De unge i Kickstart har samlet set et lavt/kort uddannelsesnivea, hvoraf de fleste af de adspurgte respondenter har grundskolen som højeste gennemførte uddannelse, samt en lav tilknytning til arbejdsmarkedet. Nedenstående figur 6 belyser de unges arbejdsmarkedstilknytning:

Figur 6: Antal unge indsatte, der havde/ikke havde arbejde inden fængsling

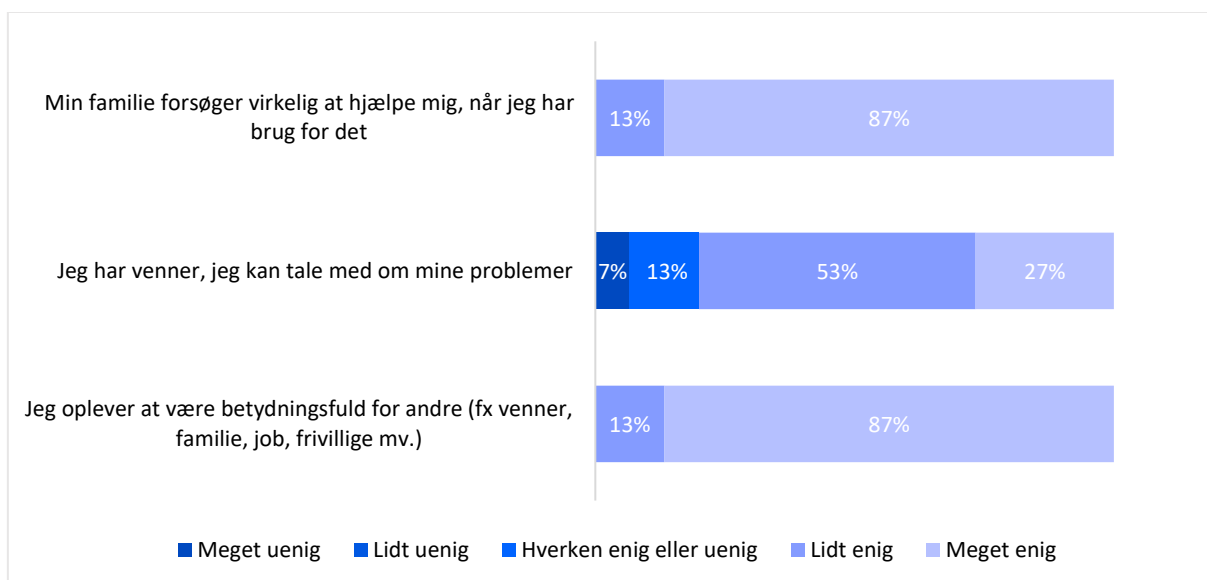
Kilde: Oxford Research

Note: N = 17 (antal unikke unge på tværs af start- og midt-/slutmåling)

Det fremgår i figur 6, at 14 af de adspurgte unge ikke havde et arbejde, inden de kom i fængsel. Disse indikatorer er med til at belyse de unges socioøkonomiske vilkår umiddelbart inden fængslingen.

Selvom de unges uddannelsesniveau og manglende arbejdsmarkedstilknytning inden fængslingen er associeret med en lav socioøkonomisk status, så viser denne undersøgelse også, at de unge, der er tilknyttet Kickstart, er ressourcestærke i den forstand, at de har et stærkt bagland, med familierelationer der hjælper dem. Figur 7 illustrerer, at de unge oplever støtte og hjælp fra familien, og generelt har relationer, de føler, de kan læne sig op ad følelsesmæssigt, samtidig med at de føler sig betydningsfulde for deres omgangskreds.

Figur 7: Unge indsattes enighed i følgende udsagn ved startmålingen

Kilde: Oxford Research

Note: N = 15 (antal besvarelser fra unge i startmålingen, der har erklæret sig enten *meget uenig*, *lidt uenig*, *hverken/eller*, *lidt enig* og *meget enig* i ovenstående udsagn)

Som figur 7 fremhæver, så har 87 pct. af de unge erklæret sig meget enig i, at deres familie hjælper dem, når de har brug for det, og 87 pct. er meget enig i at føle sig betydningsfuld for andre, heriblandt familie og venner. Kun 27% af de unger er meget enige i, at de kan tale med deres venner om deres problemer, hvilket er med til at understøtte behovet for en frivillig, de kan tale fortrolig med.

4. Evalueringens resultater

I dette kapitel præsenteres evalueringens resultater. Kapitlet tager udgangspunkt i evalueringsspørgsmålene, som de er præsenteret i kapitel 2. Fokus i dette kapitel vil derfor være tredelt.

Mere specifikt præsenteres i afsnit 4.1 de unges udbytte af relationen mellem den unge og den frivillige, herunder hvordan særligt de unge oplever denne, og hvad de har fået ud af den. I afsnit 4.2 dykker vi ned i organiseringen af Kickstart og ser på, hvordan målgrupperne oplever rekrutteringen af frivillige og unge, matching-processen samt det faktum, at indsatsen er tilrettelagt på en sådan måde, at de frivillige skal følge den unge i flytninger internt i fængselsystemet. Endelig fremlægges resultater fra undersøgelsen af potentialerne for at forankre og udbrede Kickstart efter endt projektperiode i afsnit 4.3, herunder hvad de involverede parter i et sådant scenarie bør være opmærksomme på.

Læseren bør bemærke, at resultaterne giver et indblik i indsatsen og målgruppernes oplevelse heraf på evalueringstidspunktet. Flere af de unge har på nedslagstidspunktet kun haft deres frivillige i et par måneder, hvorfor det er sandsynligt, at betydningen af relationens virkning forstærkes des længere tid, der går, og des tættere denne bliver.

Resultaterne i indeværende kapitel er baseret på både kvantitative og kvalitative data. For en uddybning af disse henvises til kapitel 5, der beskriver det metodiske grundlag for evalueringen.

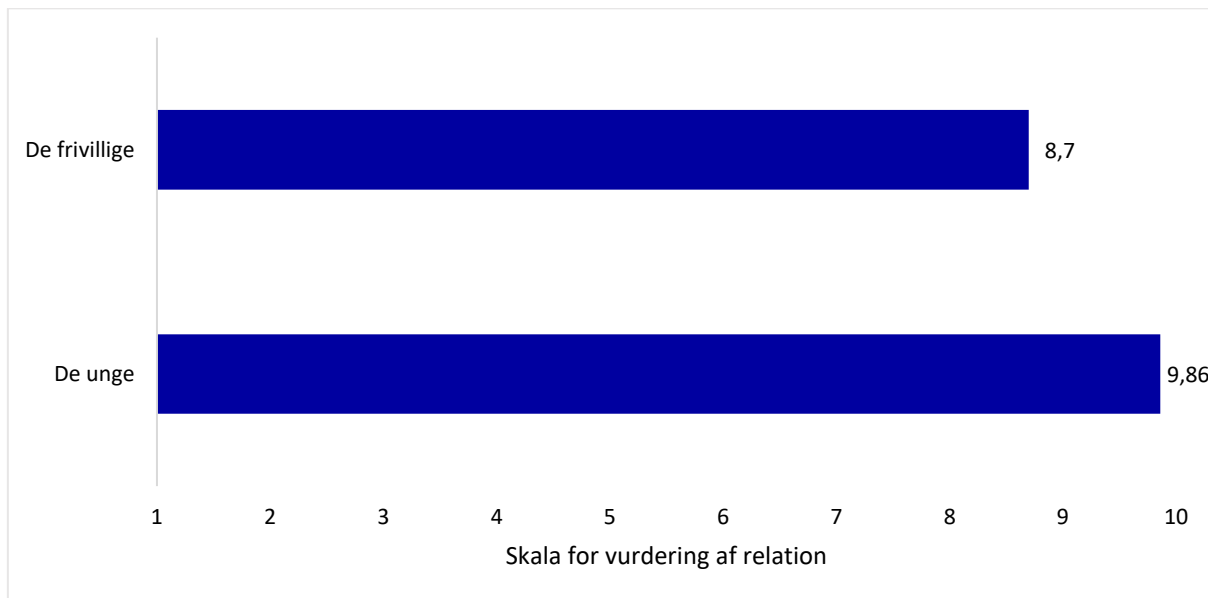
4.1 De unges udbytte af den frivillige relation

I dette afsnit undersøges de unges og de frivilliges oplevelser af relationen, med fokus på virkningen og de unges udbytte af den relation, som de har opbygget til de frivillige. Som det er beskrevet i forbindelse med præsentationen af forandringsteori i kapitel 2, spiller relationen en helt central rolle i Kickstart, da denne som sådan ikke kan adskilles fra aktiviteterne. Der er altså tale om en relationsfokuseret forandringsteori og dermed også indsats, hvorfor vi i dette afsnit fokuserer på og tager afsæt i det relationelle i beskrivelsen af de unges udbytte af Kickstart.

4.1.1 Relationen mellem ung og frivillig

Evalueringens resultater viser, at både de unge og de frivillige er yderst glade for den relation, som de har opbygget til hinanden gennem Kickstart. Således viser figur 8 herunder, at denne på en skala fra 1-10, hvor 10 er bedst, vurderes af de frivillige med et gennemsnit på 8,7, mens de unge vurderer relationen til deres frivillige med et gennemsnit på hele 9,86. Det er her iøjnefaldende, at de unge vurderer relationen til deres frivillige væsentligt bedre, end de frivillige vurderer relationen til de unge. Dette indikerer, at de frivillige i nogen grad undervurderer hvor meget betydning relationen har for de unge, og hvor stor en indvirkning de frivillige har på de unges liv.

Figur 8: Den gennemsnitlige vurdering af relationen hos hhv. unge og frivillige på en skala fra 1 - 10

Kilde: Oxford Research

Note: Figuren viser et gennemsnit af besvarelserne på spørgsmålet: "Hvordan oplever du relationen til den unge/frivillige lige nu på en skala fra 1 til 10?" 10 er den højeste score. N (unge midt/slutmåling) = 6. N (frivillige) = 23.

De kvalitative interviews med både unge og frivillige afspejler dette billede af en stærk relation. I interviewene beskriver størstedelen af de unge deres frivillige som værende en "ven". For de unge, der har en ældre frivillig, er der også enkelte eksempler på, at relationen tænkes mere familiært:

"Vi snakkede lidt om det [red. at være venner], og hun sagde, at hun [red. den frivillige] jo nærmest så mig mere end nogle af hendes veninder. Vi kan snakke om alt muligt, og så fejrede vi 1 års dag. Jeg kom med kage og havde et lille kort med til hende, og så kom hun med gave og et lille kort, så det var rigtig fint." (Ung)

"Vores relation er rigtig, rigtig god. Han [red. den unge] har mange gange givet udtryk for, at han er så glad for, at jeg kommer." (Frivillig)

"Men det er måske lidt stort at sige, men det er jo ligesom min bedstefar, der fortæller mig historier. Det er virkelig rart. Og så har vi meget at snakke om hele tiden. Det slutter aldrig, vi har altid bedt om at få lidt mere tid sammen. Det er et godt venskab. Jeg kan sagtens forestille mig, når jeg bliver løsladt at sidde ude på en café og drikke en kop kaffe med ham, selvom der er så mange forskelle. Det gør mig glad. Han er et godt menneske." (Ung)

Citaterne herover er med til at understrege, hvor vigtig relationen til de frivillige er for de unge. Det kommer også til udtryk i interviewene, at flere af de unge ønsker at værne om deres relation til den frivillige. Det er udtalelsen ovenfor fra den unge, der fejrer 1-års-dag med sin frivillige, et godt eksempel på. En anden ung fortæller i tillæg hertil, at vedkommende gerne vil udvise sin frivillige "respekt" som tak for den støtte og tillid, den frivillige har vist ham, mens der er flere eksempler på, at de unge tænker deres frivillige ind i deres fremtid, herunder særligt i tiden efter løsladelse. Én af disse

unge fortæller eksempelvis, at vedkommende "100 procent" kunne forestille sig, at han skal ses med sin frivillige i fremtiden. At relationen er vedvarende og længerevarende er bl.a. det, som Kickstart er sat i verden for at kunne tilbyde de unge, og evalueringens resultater viser altså, at det i høj grad er noget, som de unge sætter pris på.

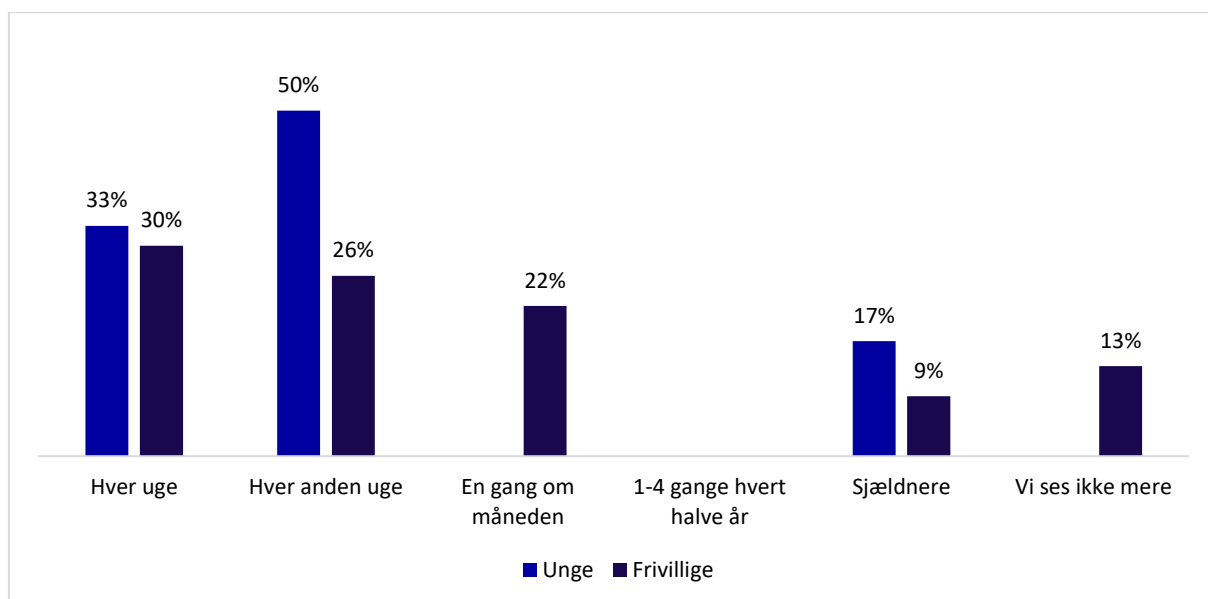
4.1.2 Rammerne for relationen mellem frivillig og ung

Evalueringen viser, at de unge og frivillige mødes ofte og at det er et kærtkomment afbræk i livet i arresten eller fængslet. F.eks. beskriver en ung herunder at besøgene af hans frivillige er lidt ligesom at have fødselsdag hver 14.dag:

"Jeg får lidt mere overskud, fordi der sker lidt. Lidt ligesom en fødselsdag." (Ung)

Som det fremgår af figur 9 herunder, er det således 83 pct. af de adspurgte unge, der tilkendegiver, at de mødes hver eller hver anden uge, mens det samme tal for de frivillige er 56 pct.⁷

Figur 9: Fordeling af svar vedr. hyppighed af møde mellem ung og frivillig

Kilde: Oxford Research

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte ses I ca.?" N (unge midt-/slutmåling) = 6. N (frivillige) = 23.

Størstedelen af de interviewede unge fortæller, at de mødes med den frivillige hver anden uge. De unge er tilfredse med denne hyppighed og flere pointerer, at de godt er bevidste om, at den frivillige også har familie og arbejde, som vedkommende skal passe, hvorfor det er fint, at de mødes med dette interval. I tillæg hertil fortæller flere af de unge, at de også får besøg fra venner og familie i arresten eller fængslet:

⁷ Diskrepansen mellem de to tal kan skyldes at der er væsentligt flere frivillige end unge, der indgår i besvarelsen. Det må derfor formodes at tallene fra de frivilliges besvarelser er mere retvisende i et generelt billede.

"Hver 14. dag får jeg besøg af min frivillige, for så har han også tid til at finde de informationer, som jeg har brug for, det praktiske og det. Og så er det heller ikke for belastende for mig, fordi jeg får kun besøg én gang om ugen. Og hvis han tager den ene dag om ugen, hver uge, så har jeg ikke tid til forældre og sådan." (Ung)

"Vi mødes hver 14. uge. Jeg synes, det er passende, han har også et liv ved siden af. Jeg synes det er en fin balance også for mig. Jeg har også besøgsven fra Røde Kors, plus familie og venner. Det går op." (Ung)

Som citaterne herover tydeliggør, er de unge altså tilfredse med, at den frivillige kommer hver anden uge, da de bl.a. også gerne vil have tid til at se deres venner og familie. Evalueringens data indikerer generelt, at de unge har et stabilt og forholdsvist stærkt socialt netværk uden for fængslet. Det kan dog ikke udelukkes, at der *også* er unge i Kickstart, som har et mere begrænset socialt netværk, og som derfor kunne have behov for og gavn af hyppigere kontakt til deres frivillige. En pointe, som citaterne herunder fra to af de interviewede unge giver en indikation af:

"Der er mange unge, der ikke får besøg af deres familie og venner. Der tror jeg, det [red. besøget fra den frivillige] hjælper meget. Hvis ikke jeg havde fået besøg af familie og venner, havde det været en anden oplevelse. Så tror jeg, man ville glæde sig meget mere." (Ung)

"Jeg har rigtig mange gode venner, så det er fantastisk. For det kan jo være ensomt herinde. Så det betyder noget, at de kommer og besøger og sender breve og sender tøj og penge. Alt det betyder noget, man ikke vil glemme. For der er mange, der ikke får det der herinde." (Ung)

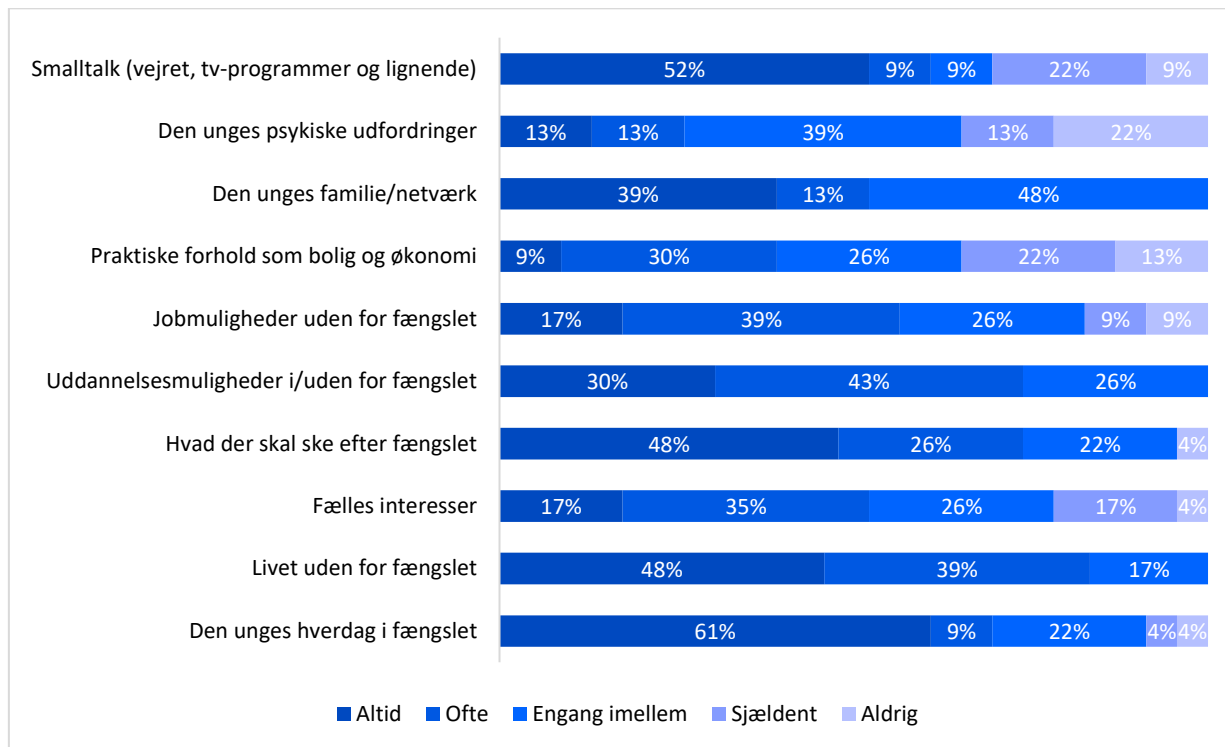

Figur 9 viser desuden, at 13 pct. af de adspurgte frivillige angiver, at de ikke længere ses med den unge. Det skyldes dels, at de frivillige oplever, at det er svært at holde kontakten til den unge efter løsladelse, og dels Covid-19, som i en periode har betydet, at der har været lukket ned for besøg. I stedet er kontakten mellem frivillig og ung foregået over telefonen, men som én af de frivillige påpeger, *"var det svært at holde samtalen i gang i telefonen"*. Det peger i retningen af, at det er helt centralt for indsatsen, at opbygningen af relationen foregår fysisk, hvor det i højere grad er muligt at aflæse hinandens kropssprog, være nærværende og udvise interesse.

4.1.3 De unge og de frivillige taler om alt mellem himmel og jord

Data fra spørgeskemaet målrettet de frivillige vidner om, at de frivillige og de unge taler om mange forskellige ting og emner under deres møder. Det afspejles i figur 10 herunder, som viser, at de frivillige og de unge indgår i en dialog om alt lige fra mindre personlige emner såsom smalltalk og hverdagen i fængslet til mere personlige ting, der omhandler livet efter fængslet og håbet for fremtiden. I forhold til sidstnævnte fremgår det af figuren, at *"livet uden for fængslet"* da også er den tematik, som hele 87 pct. samlet set angiver, at de altid eller ofte taler om.

Figur 10: Samtaleemner mellem de frivillige og unge

Kilde: Oxford Research

Note: Spørgsmål: "Hvad snakker I typisk om ved et besøg?" N (frivillige) = 23.

Samtidig belyser figur 10, at der i mindre grad snakkes om de unges psykiske udfordringer, bolig og økonomi. En hypotese, der kan være interessant at undersøge blandt de frivillige, er om samtalerne i mindre grad omhandler disse, pga. af emnets sårbare karakter. Særligt psykisk sygdom er for mange et tabubelagt emne, og økonomi kan være en prekær ting at snakke om, da kriminalitet for nogle unge var deres levevej.

Ifølge de frivillige er de unge således særligt optagede af, hvad der skal ske med dem og deres fremtid, når de kommer ud. Dette kommer også til udtryk i interviewene med de unge, hvor flere fortæller, at de taler med deres frivillige om en fremtid uden for fængselsystemet:

" (...) og så snakker vi om, hvad jeg gerne vil bagefter. Han [red. den frivillige] vil gerne hjælpe med at få mig i gang. Han skriver de ting ned, jeg siger, og så spørger han til det senere." (Ung)

"Vi plejer at tale om, hvad jeg arbejder med, hvad jeg kunne tænke mig at lave i fremtiden og sådan noget." (Ung)

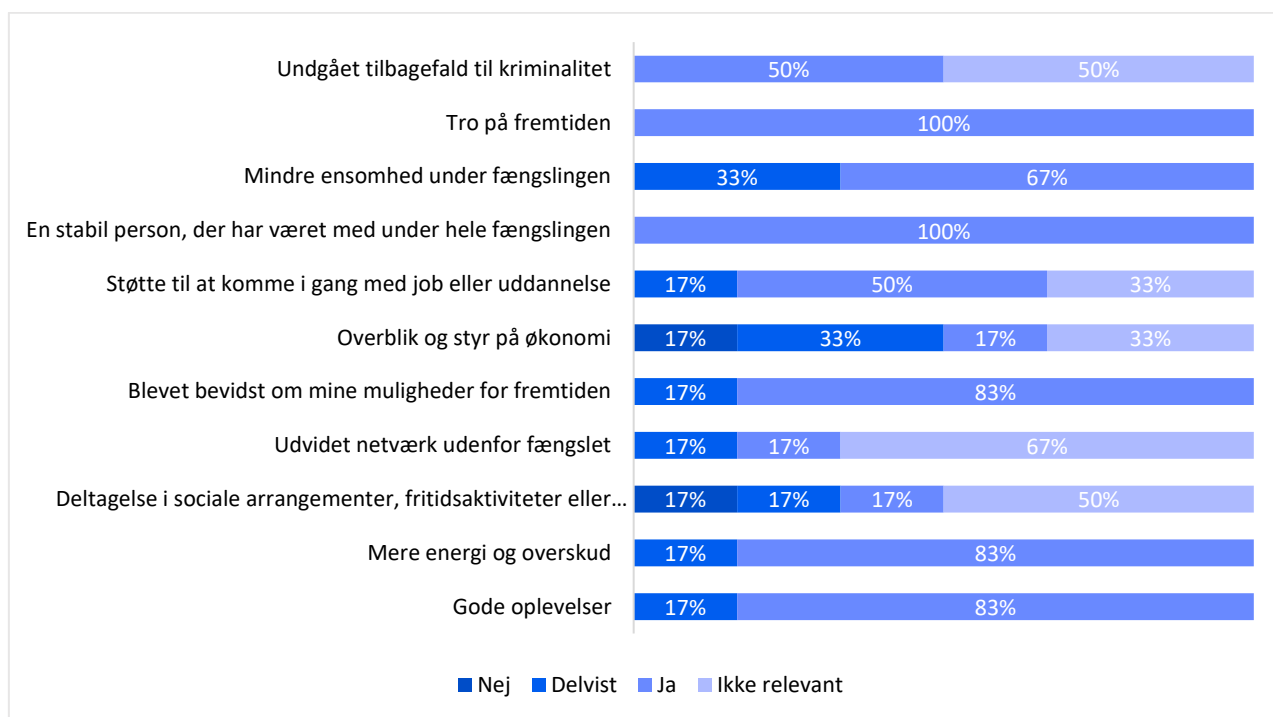
"Hun [red. den frivillige] undersøgte også, hvis jeg nu tog en handelsskole, om jeg kunne blive erhvervsøkonom, det kunne jeg så godt. Så vi prøvede at lægge en plan for fremtiden, og så må vi se, om man kan udføre den, men så er den i hvert fald lagt." (Ung)

De unge pointerer i ovenstående citater, at de frivillige spørger ind til deres ønsker og muligheder og hjælper dem videre i den konkrete planlægning af tiden efter løsladelse. Dette udmønter sig for mange af de unge i at snakke med deres frivillige om håb, drømme og finde støtte til mulige fremtidsplaner.

4.1.4 En recidivforebyggende indsats

Evalueringen viser, at de unge gennem relationen til deres frivillige får nyt håb for fremtiden, styrkede kompetencer og føler sig motiverede til forandring. En stærk relation mellem frivillig og ung, er afgørende for de unges udbytte. I nedenstående figur 11, belyses de unges udbytte af at have fået en frivillig:

Figur 11: De unges udbytte af at have en frivillig

Kilde: Oxford Research

Note: Spørgsmål: "Hvad har du fået ud af at have en frivillig?" N (unge midt/slutmåling) = 6

Som det fremstår af ovenstående figur 11, så udtaler 100 pct. af de unge, at de har fået fornyet tro på fremtiden, af at have fået en frivillig. Dette understøttes også af det kvalitative data, hvor to unge beskriver hvordan relationen har givet dem nyt håb:

Det giver en form for håb, det måske et for stort ord. Han kan se at der en anden mulighed end kriminalitet for mig som person. Det gør meget. At man kan noget med sit liv og fremtiden. Han har åbnet nogle døre. Det påvirker mig positivt. (Ung)

"Ja, snakkene med min frivillige har ændret min tro og håb for fremtiden. De råd, hun har givet mig, har jeg aldrig hørt før. Der er aldrig nogen, der har talt til mig lige så godt, som hun har, for at være ærlig. Det er kun godt jo. Det giver mig håb." (Ung)

Evalueringen viser, at de unges håb for fremtiden i høj grad knytter sig til, at de frivillige præsenterer de unge for nye muligheder. Figur 11 angiver, at 83 pct. af de unge, er blevet mere bevidst om deres fremtidsmuligheder, hvilket også hænger sammen med de fremtidsplaner, en del af de unge har lavet sammen med deres frivillige.

Data viser, at de unge i Kickstart føler sig motiveret af at få lagt en plan i samspil med sin frivillige. I de planer trækker de unge på deres frivilliges livserfaringer, og praktiske kompetencer, der kan hjælpe dem videre i en hverdag uden kriminalitet. Derudover er fremtidsplanerne med til at strukturere de unges hverdag inde i arresten/fængslet, og give de unge håb og drømme om en fremtid uden for fængslets rammer.

"Hun har givet mig moralsk støtte, og hun vil bare gerne hjælpe mig videre. Vi har haft mange delmål, og hun har hjulpet mig meget med strukturen, og hvad jeg skal starte med først og sådan, så det bliver lidt nemmere." (Ung)

"De har brug for at nogen tager dem i hånden og sætter nogle mål op og hjælper dem med at realiserer dem. Under varetægten har han givet udtryk for at han gerne vil opnå nogle mål, og så tager vi fat i de mål og finder nogle lærepladser til ham for at komme frem i livet." (Frivillig)

"Jeg kan forsøge at hjælpe de unge med at komme på rette sti, og lave en handlingsplan. For eksempel hvor vi er nu, om 14 dage, 1 mdr. og et år. Hvad vil de når de kommer ud? Så tager vi det op løbende. Det er ikke altid målene er nået. Men så finder vi sammen ud af hvad kan vi gøre i stedet for." (Frivillig)

De frivillige og unge er begge optaget af, hvordan planerne kan medvirke til at realisere de mål, de unge har af ønsker for deres fremtid. I en del af disse fremtidsplaner, er de unge optaget af, hvordan de kan hjælpes videre med uddannelse, bolig og fremtidig beskæftigelse.

Jf. figur 10, angiver de frivillige, at 73 pct. af deres samtaler med de unge altid eller ofte handler om uddannelsesmuligheder i og uden for fængslet. Tilsvarende har de frivillige angivet, at 56 pct. af deres samtaler altid eller ofte handler om de unges jobmuligheder uden for fængslet.

I interviewene fremhæver de frivillige og unge også, hvordan de sammen tilgår de unges fremtidsplaner med fokus på uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder:

"Vi havde fundet ud af sammen, hvad der skulle til karaktermæssigt, og hvad jeg gerne vil. Jeg er impulsstyret, så når jeg kommer med en idé, han ikke har hørt før, så hjælper han mig på rette vej." (Ung)

"Lige præcis. Det kunne også være uddannelsesmuligheder. Hvad kunne jeg godt tænke mig, og hvordan arbejder jeg videre med det. Udgangspunkter og fremgangsmåder." (Ung)

Som det fremgår i de ovenstående citater, så hæfter de unge sig ved, hvordan deres frivillige kan hjælpe dem videre i uddannelsessystemet. Her pointerer de unge ligeledes, at de har brugt deres frivillige som hjælp til at navigere rundt i hvilken uddannelse de kan tage, hvordan de kan tage den, og hvad det kræver med eventuelle kurser og uddannelsesbevis. Dette understøttes af det kvantitative

data, hvor 43 pct. af de unge har angivet at de *ofte* snakker om uddannelsesmuligheder med deres frivillige, og 30 pct. der altid gør det (se figur 10). For de unge, der sidder i fængsel eller arrest, har de frivilliges viden herom og praktiske hjælp stor betydning, da en del af de unge ikke har mulighed for at tilgå disse informationer, og opsøge den nødvendige viden på egen hånd.

Den samme hjælp gør sig gældende for de unges beskæftigelsesmuligheder, hvor de unge oplever støtte og guidance til at lægge en plan for, hvilke jobmuligheder, der kunne fange de unges interesse. Her viser det kvantitative data også, at 39 pct. af de unge *ofte* snakker med deres frivillige om jobmuligheder uden for fængslet, hvor 17 pct. *altid* taler med deres frivillige om dette (se figur 10). De unge beskriver det således:

"Vi kan snakke om alt fra familie til uddannelse. Hun [red. den frivillige] arbejder for eksempel hos kommunen, og med min uddannelse kan jeg også godt arbejde der. Så hun forklarer mig om, hvordan det job er, og hvordan andre jobs er. Jeg kan også arbejde hos en ejendomsmægler eller med forsikring eller hos SKAT. Der er jo ikke så mange mennesker i arresten, der kan forklare mig om det. Det ville jeg have hørt om på studiet, men der kan jeg jo ikke være, så min frivillige har heldigvis kunne hjælpe mig med det." (Ung)

"Han [red. den frivillige] har jo også forretning, så alt i forhold til at stifte en virksomhed. Det har han styr på, og der kan han hjælpe mig. Og min udvikling i forhold til at holde mig fra det kriminelle miljø. Det er godt med en som min frivillig, der kan minde mig om hvorfor jeg skal holde på stien, og de samtaler vi har herinde." (Ung)

De ovenstående udtalelser bekræfter, at de unges samtaleemner ofte centrerer sig om planer, der relaterer sig til uddannelse og arbejde.

Jf. forandringsteorien er de unges fornyede håb for fremtiden forudsat, at de unge føler sig trygge, og har fået opbygget et tillidsfuldt forhold til deres frivillige. Dette er en vigtig forudsætning for, at de unge føler sig motiveret til at skabe forandring, og få en hverdag uden kriminalitet. Dette bliver pointeret af de unge, som beskriver hvordan de frivilliges støtte og rådgivning, er med til at holde dem på sporet:

"Min frivillige har givet mig en bog, så hver gang jeg har dårlige tanker, kan jeg skrive det ned i den, eller hvis jeg har spørgsmål. Jeg har også skrevet, hvad jeg skal opnå, mens jeg sidder herinde." (Ung)

"Jeg har ham som moralsk støtte. En rådgiver og vejleder." (Ung)

En måde at konkretisere og operationalisere de unges idéer og drømme om fremtiden på, er hos den unge blevet udmøntet i en notesbog som hans frivillige har hjulpet ham med at oprette og anvende. Notesbogen bliver konkret brugt til både at håndtere de svære tanker, den unge kan gå rundt med, og hjælpe med at opnå de delmål, som de i fællesskab har udviklet. Planerne for fremtiden er med til at give de unge tryghed og håb, hvor de har deres frivillige som anker.

"Han [red. den frivillige] støtter mine ideer. Han skriver det op, og så vil han spørge mig til det bagefter – og holde mig fast på det. Derfor føler jeg også, at jeg SKAL få tingene i gang. Fordi han vil spørge mig; "har du nu gjort det?". Der er ikke andre, der har spurgt mig om den slags før." (Ung)

Den unge belyser i ovenstående, at det ikke blot er planerne der er med til at skabe motivation, men at det er de frivilliges forventninger, vedholdenhed og støtte, der med til at få de unge i gang med de planlagte aktiviteter. De frivilliges omsorg, evne til at udfordre og genuine interesse for de unge som 'hele' personer har fået en del af de unge til at tage afstand til kriminelle handlinger:

"Han [red. den frivillige] kan se, at der en anden mulighed end kriminalitet for mig som person. Det gør meget. At man kan noget med sit liv og fremtiden. Han har åbnet nogle døre. Det påvirker mig positivt." (Ung)

Hvis noget ikke er i orden, spørger han [red. den frivillige] "er det nu en god ide?". For eksempel havde jeg en plan om, at jeg ville sælge det sidste røg, når jeg kom ud, for at få lidt penge til at komme i gang igen. Der snakkede han med mig om, at jeg så måske bare startede forfra og måske ville komme i fængsel igen, og om det var det værd. Det holdt mig lidt tilbage, og fik mig til at tænke. Så nu vil jeg ikke gøre det alligevel. Det kan godt lade sig gøre, at få det til at fungere uden kriminalitet. Jeg kan godt rette op på det." (Ung)

I de unges citater står det klart, at de har fået støtte og inspiration til nye muligheder og veje, hvilket har givet dem nye handlemuligheder til aktivt at tage stilling til ikke at forsætte i det kriminelle fodspor. De frivillige har med andre ord udvidet de unges horisonter for, hvad der er muligt, og det ses afgørende for de unges motivation, at de frivillige tror og forventer af de unge, at de kan have en fremtid uden kriminalitet.

Kontinuitet, tillid, støtte og konkret hjælp er de centrale spor i forandringsteorien og deres virksomme mekanisme i forandringskæden understøttes af de kvantitative data, hvor 50 pct. af de unge mener, at deres relation med deres frivillige har medvirket til, at de ikke har tilbagefald til kriminalitet (jf. figur 11). Interviews med de unge viser også, at de unge føler sig meget taknemmelige over deres frivilliges hjælp. Følelsen af taknemmelighed gennem relationen, er ligeledes en motivator for, at de unge ønsker at skabe forandring i deres liv. En af de unge beskriver det i nedenstående citat:

"For mig er det jo ikke bare hvad, hvad han gør for mig herinde. For mig er det, at jeg kan bevise ham og over for mig selv, at det vi har arbejdet med herinde det kan jeg også gøre udenfor." (Ung)

Som ovenstående citat belyser, så kan de unge også føle en forpligtigelse overfor deres frivillige og den hjælp de har modtaget, ved ikke at ville skuffe dem. Relationen i sig selv er motivationsskabende.

Sammenfattende kan det konkluderes, at de kvalitative og de kvantitative data underbygger den virksomme kæde i forandringsteorien, hvor håb for fremtiden, og motivation til uddannelse og andre fællesskaber, er afgørende virkninger i projektperioden.

Ifølge kriminologen, Flemming Balvig, er der påvirkelige recidiv-faktorer, som kan være medvirkende til at mindske tilbagefald i kriminalitet. Forskning heraf påviser en sammenhæng mellem øget social og økonomisk status, heriblandt en forbedret materiel situation, der opnås gennem uddannelse og beskæftigelse, som recidiv-forebyggende faktorer⁸. I Kickstart styrkes dette aspekt i relationen ved, at de frivillige sammen med de unge laver fremtidsplaner, heriblandt føler 50 pct. af de unge sig støttet til at komme i gang med job eller uddannelse (jf. figur 11). Evalueringen viser, at virkningerne i projektperioden er opnået (jf. forandringsteori), da de unge har fået håb for fremtiden, styrket handlemuligheder og er motiveret til at tage en uddannelse og indgå i arbejdsfællesskaber.

Der er dermed flere faktorer der peger i retning af, at Kickstart kan opnå de langsigtede virkninger, hvor flere unge kommer i uddannelse og ud af kriminalitet.

4.2 Organiseringen af Kickstart

I dette afsnit undersøges indsatsens tilrettelæggelse og organisering nærmere. Dette gøres med udgangspunkt i at undersøge, hvordan de frivillige og de unge oplever rekrutteringen, de frivilliges kompetencer for at indgå i en udviklende relation med de unge, matching-processen og slutteligt undersøges, hvad det har af betydning for relationen mellem de unge og frivillige, når de unge forflyttes fra arrest til anden arrest eller fængsel eller løslades fra arrest eller fængsel.

En nationalt organiseret indsats

Kickstart er organiseret og forankret nationalt på Røde Kors' landskontor. Evalueringen viser, at dette medfører en række fordele. Selvom aktiviteten på nuværende tidspunkt har lokalt afsæt i arresterne i Aarhus, Enner Mark og Kolding, så muliggør den nationale forankring, at rekrutteringen af frivillige ikke begrænses geografisk til de tre pågældende kommuner, hvilket skaber bedre muligheder for at imødekomme de unges løsladelsesmønstre og mobilisere frivillige på landsplan. I den fremadrettede forankring og udbredelse af Kickstart bidrager dette til at imødekomme de unges behov landet rundt. Projektlederen beskriver indsatsen nationale organisering således:

"Med Kickstart besluttede vi i januar 2022, at forankre aktiviteten centralt – der havde vi også fået bedre indblik i løsladelsesmønstre. Vi kan se, at de unge i Aarhus Arrest ikke nødvendigvis skal løslades til Aarhus Kommune for eksempel. Nu kan vi rykke agilt. Det fungerer efter hensigten. Vi kan sige ja til unge, ligegyldigt hvilken kommune, de skal løslades til." (Projektleder)

4.2.1 Rekruttering af frivillige og unge

Rekrutteringen af frivillige sker blandt andet blandt medlemmer af Lærerstandens Brandforsikring (LB). De frivillige har enten søgt gennem Røde Kors' og LB Forsikrings opslag på de sociale medier eller fået formidlet indsatsen gennem LB Forsikrings nyhedsopslag. Særligt annoncer på de sociale medier har vist sig særlig effektive i forhold til formidling og til rekruttering af frivillige, da man kan målretteannoncen ud fra, hvad den indsatte har af ønsker, interesser, geografisk behov og behov for støtte og samtidig have mulighed for at formidle annoncen ud til en bred medlemskare.

⁸ Balvig (1979): [Samfundsplanlægning og kriminalitetsforebyggende tiltag](#) | Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab

Da pilotprojektet indledningsvist startede i Aarhus Arrest, er det der de fleste unge er blevet rekrutteret fra, men som tidligere beskrevet, er indsatsen blevet udbredt til Enner Mark og Kolding Arrest. Mange af de unge oplever, at Røde Kors' frivillige besøgsleder i pågældende arrest opsøger dem, for at tage en snak om Kickstart. Rekrutteringen af de unge, er dog et gensidigt samarbejde mellem besøgsleder fra Røde Kors og kriminalforsorgen:

"I huset der går jeg og filtrerer fra, hvem der kan bruge en: hvem har behov, hvem kunne have behov, jeg spørger lidt ind. Ellers sender jeg besøgslederen ind" (Kriminalforsorg, samarbejdspartner)

En anden del af de unge varetægtsfængslede har selv været opsøgende i forbindelse med at ville have en frivillig, da de har hørt eller set en af de deres medfængslede have besøg af en frivillig, og i den forbindelse er gået til en fængselsbetjent for at få formidlet kontakt.

De unges motivation for at deltage

De unge der tilmelder sig Kickstart, er interesserede og motiverede til at indgå i en relation med en frivillig uden nødvendigvis at være klar over, hvad det vil sige at have en frivillig relation, og hvad det kommer til at have af betydning. I nedenstående citater uddyber de unge deres motivation for at tilmelde sig Kickstart:

"I starten gad jeg det ikke rigtig, men jeg havde alligevel ikke så meget at lave herinde, så jeg tænkte, at jeg lige så godt kunne give det et forsøg. Jeg fik så en god snak med hende jeg har nu, og så er det bare fortsat derfra." (Ung)

"Jeg troede ikke, det ville gavne mig. Jeg tænkte: "skidt pyt, jeg har været til ti tusind møder, ham her gør ingen forskel. Det ser bare godt ud på papirerne", men så forklarer han os lidt om forløbet, og hvad han kan hjælpe med og med hensyn til muligheder efter fængslet, og hvordan relationen kan hjælpe mig udenfor. Og så tænkte jeg, at jeg ville give det et skud." (Ung)

"Det lød interessant, at der er en anden person, der frivilligt hjælper én. Det ser man ikke så mange steder. De to kombinationer; at det er frivilligt, og en, der hjælper, gjorde det." (Ung)

Som citaterne belyser, har en del af de unge i starten været skeptiske uden at vide, hvad en frivillig relation kan give dem af muligheder. En del af de unge snakker ind i, at det for dem handler om, at de ikke har så meget at lave i arresten eller fængslet, og det kan give lidt afveksling i hverdagen, mens andre har reflekteret mere over relationens reelle udbytte, såsom praktisk hjælp. En anden del af de unge synes, at det er fedt, at der er en frivillig, der har lyst til at bruge tid på at besøge og snakke med dem. Dertil belyser ovenstående, at det frivillige element er en stor motivationsfaktor for de unge for at ville indgå i relationen. Et bærende element i Kickstart er netop relationen, som indgås på frivillig basis. De unge har altså forskellige rationaler for at ville tilmelde sig Kickstart, men fælles for de fleste er, at de føler sig motiveret til at prøve noget nyt.

De frivilliges motivation

Evalueringen viser, at de frivilliges motivation for at tilmelde sig Kickstart er baseret ud fra ønsket om

at gøre en forskel for unge i en sårbar målgruppe. De frivillige beskriver i nedenstående, hvorfor de har valgt at tilmelde sig Kickstart:

"Det er en målgruppe jeg kender godt til og som jeg har en stor interesse i både fagligt og personligt – menneskeligt! Derfor jeg meldte mig som frivillig, fordi det i modsætning til mit daglige arbejde kan ramme den unge på en lidt anden måde – her har jeg nogle frie tøjler, og jeg kan gå ind i det som mig, privat, og møde de unge på andre vilkår end normalt. Det tiltrak mig meget!" (Frivillig)

"Jeg valgte at være frivillig for at gøre en forskel og hjælpe de unge." (Frivillig)

"Jeg synes, det er superdejligt at hjælpe unge mennesker, og jeg har noget livserfaring. Den største force er, at vi er frivillige, og ikke får penge for det." (Frivillig)

Fælles for de frivillige er altså ønsket om at gøre en forskel for de unge. Her bliver det ligeledes italesat, hvor vigtigt det frivillige element er. Her adskiller de frivilliges engagement og muligheder i relationen med de unge ud fra nogle andre vilkår, end hvis de var fagprofessionelle.

4.2.2 De frivilliges kompetencer og behov

Når frivillige rekrutteres til Kickstart, er der nogle formelle kriterier, der skal opfyldes, inden de kan være frivillig. De skal blandt andet have en minimumsalder på 25 år, de skal sikkerhedsgodkendes, samt besidde menneskelige egenskaber såsom empati, rummelighed og åbenhed. Derudover er det påkrævet, at de frivillige skal være stabile og fleksible, når de indgår i en relation med en ung. De frivillige skal være indstillet på at støtte den unge indtil et år efter løsladelse og være med på, at de ikke på forhånd ved, om den unge løslades direkte fra den arrest forløbet starter i, eller overflyttes til andre arrester eller fængsler i forløbet. Den frivillige indgår derfor i en præmis, hvor det ikke kan forudsiges hvor de skal besøge den unge, om det er et længerevarende forløb i arrest eller fængsel, eller om de skal støtte op om en pludselig løsladelse fra arresten. I alle situationer skal den frivillige være indstillet på at støtte op om de unge indtil et år efter løsladelse. Får den unge en lang dom, hvor den frivillige gerne vil følge den unge over en længere periode, er det muligt at blive tilknyttet til en af Røde Kors' andre tilbud, fx ved at være fængselsbesøgsven. Når de frivillige kan nikke genkendende til at opfylde disse kriterier, skal de frivillige via workshops og kurser indgå i en række kompetenceudviklingsaktiviteter.

Kompetenceudvikling for de frivillige

Et onboardingprogram for de frivillige udføres af Røde Kors for at klæde de frivillige på til at kunne indgå i en relation med en ung indsat, og give en forståelse for, hvad det vil sige at være frivillig for en udsat målgruppe og gæst i Kriminalforsorgen. En frivillig og en projektleder beskriver de obligatoriske kurser for Kickstart i nedenstående udtalelser:

"Det foregår sådan, at når vi får frivillige ind, så har vi brug for dem med det samme. Screeningsnak, informationsmøde, lynintroduktion til hvad, det vil sige at være frivillig i Kickstart og sætte dem ind i indsatsen og så videre (...). Det er intensivt med gæster fra Kriminalforsorgen, psykolog, og så gennemgår vi regler for frivillige. Som noget nyt kører vi workshops med udviklende relationer som

greb til, hvordan de kan gribe relationen an. De er blevet undervist i det frivillige - de tog godt imod det og synes, det gav god mening.” (Projektleder)

”Jeg har gennemført de obligatoriske kurser for Kickstart, og følte mig klædt på med kurser. Det, synes jeg, man skal igennem, inden man skal ind til en varetægtsfængslet. Min erfaring er, at livserfaring har stor betydning. For eksempel hvad kan man hjælpe med af bolig og praktiske ting.” (Frivillig)

”Det første var det her infomøde med en grundig gennemgang af, hvordan det var indsatte, der kunne deltage, så jeg var indforstået med, hvad det var for en målgruppe. Da jeg blev valgt som frivillig og sagde ja, så var der et intensivt kursus i hele både Røde Kors’ teoretiske afsæt og hele Kickstart. Det var et heldagskursus med grundig gennemgang! Det var rigtig fedt – én ting er at kende det i praksis, men også et indblik i Røde Kors som organisation, og hvilke værdier, man har med som frivillig. Det gav mig rigtig meget i forhold til at begynde som frivillig, og hvad jeg står inde for.” (Frivillig)

Som projektlederen beskriver i ovenstående citat, er der fokus på at klæde de frivillige på til at kunne indgå i en relation med en varetægtsfængslet, hvor Kickstart sørger for at tilbyde de frivillige faglige udviklingsmuligheder i form af kurser, workshops og viden fra fagrelevante aktører, som er med til at rammesætte det frivillige relationelle arbejde. Kompetenceudviklingen beskrives af en frivillig, som har gennemført de pågældende kurser som nødvendig for at kunne varetage den frivillige relation med en ung varetægtsfængslet. Dette tyder på, at kompetenceudviklingen er med til at give de frivillige de nødvendige værktøjer og viden til at indgå i relationen med de unge.

De frivillige skal kunne yde emotionel omsorg og støtte til de unge i en svær tid, men de skal også kunne hjælpe de unge med at finde fodfæste i hverdagen som løsladt, og derfor være indstillet på at yde praktisk hjælp, som relaterer sig til for eksempel bolig og uddannelses- og beskæftigelseshjælp. Dette italesættes også af den frivillige i ovenstående citat, som pointerer, at livserfaring kan have stor betydning for, hvordan man kan hjælpe de unge med de praktiske foranstaltninger.

”I forhold til introduktionskurser så skal man vægte det mentale mere, så man er klædt bedre på til det. Der findes kurser, hvor man kan lære om folks ageren. Når de unge melder sig til Kickstart, er det fordi, de har fortrudt det, de har lavet. Så de kommer med dårlig samvittighed, og det er svært de første par gange, men man skal være opmærksom på det.” (Frivillig)

Selvom de frivillige generelt udviser tilfredshed med de obligatoriske kurser inden mødet med den unge, udtaler en frivillig fra citatet ovenfor også et behov for et større fokus på det mentale arbejde, som kræves af de frivillige i relationen med de unge. Den frivillige efterspørger i denne sammenhæng viden om hvordan man skal agere, når man sidder overfor en ung kriminel, der har det psykisk svært med deres fortid. Dette understøttes også af figur 10, hvor de frivillige bliver spurgt ind til hvad de typisk snakker om med de unge. Her har 39 pct. af de frivillige angivet, at de en gang imellem berører de unges psykiske udfordringer, hvor 13 pct. sjældent snakker om det, og 22 pct. aldrig italesætter det. Røde Kors kunne overveje at inkorporere dette aspekt i deres kursusundervisning, så de frivillige føler sig klædt på at kunne håndtere det ’mentale’ aspekt af relationen.

4.2.3 Matchet mellem den frivillige og den unge

Et godt match mellem frivillig og den unge er afgørende for de unges udbytte af relationen, og om relationen er bæredygtig. Hvordan matchingen foregår, er lidt forskellig. Nogle af de unge har udtrykt et ønske om deres frivilliges profil, hvor dette søges imødekommet. Andre af de unge har ikke ønsket at have medindflydelse på valget af deres frivillig, og er blevet sat sammen tilfældigt. I dette afsnit vil de unges oplevelser med de to tilgange til matchet blive udfoldet.

Det 'tilfældige' match

Evalueringen viser, at en del af de unge ikke har et forudbestemt ønske til deres frivillige, men at det vigtigste udgangspunkt for dem er en god kemi, og at samtalen mellem dem er flydende. To udtrykker, at de ikke behøver at have indflydelse på deres frivilliges alder og køn, da det ikke har betydning for relationen. Citaterne nedenfor belyser, hvad de unge ligger vægt på i matchet:

"Nej, det går jeg ikke rigtig op i [red. at have indflydelse på valget af sin frivillige]. Jeg sagde bare, at det skulle være én, man kan snakke med, og én, som er lidt nem at have en samtale med." (Ung)

"Nej, det er irrelevant for mig [red. valg af frivillig]. Ja, altså, så længe vi har god kemi, og han hjælper mig med det praktiske udenfor, så er jeg ligeglad med, om det er en kvinde eller mand." (Ung)

De unge i ovenstående citater påpeger, at faktorer som alder og køn ikke er afgørende for, om det er et godt match. Her tyder det på, at de unge har haft forventninger til de frivilliges personlige kvalifikationer, der kan tilføre værdi til relationsopbygningen, og at de frivillige kan hjælpe de unge med praktiske ting, som heriblandt relaterer sig til uddannelses- og beskæftigelseshjælp.

Evalueringen viser, at de unge, som ikke på forhånd har haft ønsker til deres frivilliges køn og alder, er blevet positivt overrasket over deres frivillige, hvoraf aldersforskellen mellem dem bliver betragtet som en overraskende bonus, som giver noget andet til relationen, end det, den unge havde forventet.

"Han er oppe i alderen [red. den frivillige], han er 50-60 år. En ældre herre. Det var sjovt og spændende. Jeg havde ikke regnet med, at folk i den alder hjælper folk, der er inde og sidde. Det var en overraskelse (...). Han er mere erfaren, og ved, hvordan man skal hjælpe med det praktiske." (Ung)

Ovenstående citat viser, at nogle af de unge er positivt overraskede over at være blevet matchet med en ældre frivillig. Her betegner den unge forskellene imellem dem som en overraskende fordel, hvor der på trods af stor aldersforskel, er et stort potentiale i relationen, som udspringer sig af de frivilliges sociale og faglige kompetencer, som de unge kan drage gavn af.

At blive matchet efter ønske

Selvom nogle af de unge tilkendegiver, at de ikke har særlige ønsker til deres frivilliges køn og alder, viser evalueringen, at enkelte af de unge har udtrykt en forventning om og et ønske til, hvem de bliver matchet med. Her ligger nogle af de unge vægt på, at matchingen foregår på baggrund af deres ønsker til deres frivilliges køn, alder og til dels et sammenfald i interesser. I disse tilfælde søges dette imødekommet af aktivitetslederne og besøgslederen, der tager hensyn til de unges interesser og ønsker, hvilket kan blive imødekommet ved en målrettet annonce på de sociale medier eller sortering ud fra frivilligpuljen.

Nedenstående citater belyser udsagn fra de unge, som har særlige ønsker til deres frivilliges alder, køn eller interesser:

"Jeg har kun siddet i Aarhus, og har hørt om Kickstart her, og der var en, der spurgte, hvad jeg godt kunne tænke mig i en 'kickstarter', og jeg sagde, at jeg gerne ville have en frivillig, der havde at gøre med forretning, og dét at være selvstændig. For det er det, jeg gerne vil, når jeg kommer ud. Det var også det, jeg beskæftigede mig med, inden jeg kom herind (...). Det, synes jeg, var rart. Og min frivillige og jeg klikker rigtig godt sammen, så det er perfekt." (Ung)

"Jeg har sagt, det helst skal være en kvinde, fordi de er mindre autoritetsagtige. Jeg var bare heldig at få min frivillige til at starte med, og da hun stoppede, kunne jeg godt bede om at få en kvinde. Og det skulle ikke være 'en gammel krage'." (Ung)

Som det fremstår af ovenstående, er der en del af de unge, som har specifikke ønsker i forbindelse med at blive matchet med en frivillig, som kan være afgørende for, om relationen er bæredygtig. For nogle af de unge handler det om, at deres frivillige skal kunne tale ind i deres interesser, så man fra start har et fælles udgangspunkt. For andre er det de frivilliges køn, som er afgørende for, at den unge vil indgå i relationen. Dette er også bemærket af en projektleder fra Røde Kors, som er med til at matche de unge og de frivillige, hvor udfaldet i ét tilfælde grundet et fejlmatch var et afbrudt forløb. Projektlederen beskriver det således:

"Nogle matches gik ikke godt. Der var en, der spurgte om en mandlig frivillig af respekt for sin kone og så fik han besøg af en ældre mand, og han synes ikke om, at det var en så gammel mand. Han havde hørt, at der var arabiske frivillige, så det ville han egentlig i stedet for, så der matchede vi om. Den frivillige følte sig truet, så matchet blev lukket ned." (Projektleder)

Evalueringen viser, at det kan have afgørende betydning at lytte til de unges behov i forhold til at have en frivillig, såfremt de har specifikke ønsker herom. De unge, som har fået deres ønsker og behov imødekommet i matching-processen, har hertil udtrykt stor tilfredshed med selv at have medindflydelse på valget af deres frivillige. Hos de unge i Kickstart udmøntes deres medindflydelse på valget af deres frivillige som en motiverende faktor for at indgå i relationen, der kan være styrkende i relationsopbygningen. Det er derfor et vigtigt aspekt i matching-processen at være med til at forventningsafstemme de unges behov og ønsker til en fremtidig relation med en frivillig.

Fokus på ventetiden af match mellem den unge og frivillige

Evalueringen viser, at det, der fylder hos de unge og frivillige, når der spørges ind til mulige forbedringer i Kickstart, er ventetiden fra de bliver rekrutteret, til de kommer i gang med relationen. Data viser, at både frivillige og unge oplever en del ventetid i forbindelse med at være blevet rekrutteret til indsatsen, og den efterfølgende matching-proces. Denne ventetid opleves som hård af begge parter i tiden efter de unge og frivillige har indvilliget i at indgå i en relation, og venter på at møde hinanden. En af de unge og en frivillig beskriver ventetiden således:

"Jeg så et opslag på Facebook, og ventede meget længe på at få et match. Jeg var til sidst ved at give op. Det var over seks måneder. Jeg var ved at overveje at blive frivillig et andet sted. Processen var lang." (Frivillig)

"Det eneste, der kunne forbedres, er i starten, hvor jeg skulle vente på, hvem der blev min frivillige, der skulle jeg vente lidt lang tid. Jeg ventede 3-4 måneder. En god periode ville være 1-2 måneder, deromkring. Det ville være rarest. Man tænker måske, der ikke sker noget, og om man skal fortsætte eller droppe ud. Man bliver i tvivl." (Ung)

Som ovenstående citater indikerer, så opleves responstiden fra rekrutteringen til selve mødet med den frivillige som lang, hvilket kan medføre utålmodighed fra både frivillig og ung, og i værste tilfælde frafald. Der er flere faktorer, som kan være medvirkende til den længere ventetid, som kan have noget at gøre med rekrutteringen af frivillige, og de møder og kurser, den frivillige skal deltage i, før mødet med den unge kan finde sted. Deri kan der ligge nogle logistiske udfordringer, der kan være svære at imødekomme på forhånd, da det relaterer sig til selve rekrutteringen af de unge og de frivilliges tilmelding, samt den efterfølgende tid på matching-processen. Røde Kors har fokus på at imødegå ventetiden, ved at den frivillige sender et postkort til den unge, forud for første besøg. På den måde starter relationens etablering, og den unge får lidt viden om den frivillige, som vedkommende kan spørge ind til ved første møde, så det ikke er helt så akavet, som det ellers kan være.

Det fremadrettede fokus kan derfor være, at der i tiden inden matchet kontinuerligt bliver fulgt op med den frivillige om progressionen i match og rekrutteringen af den unge.

4.2.4 Kontinuitet mellem flytninger

Et af de bærende elementer i Kickstart er den langvarige relation mellem de unge og frivillige, hvoraf de frivillige skal følge de unge fra varetægt til fængsel, ved eventuelle øvrige overflytninger og ved løsladelse. Dette indebærer, at de frivillige skal være klar på at forpligte sig i op til minimum to år⁹ for at sikre, at de unge gennem relationen får stabilitet og kontinuitet. Kontinuitet ved overgangen mellem flytningen fra varetægt til fængsel eller fra fængsel og løsladelse er et særligt opmærksomhedspunkt, da disse overgange kan indebære usikkerhed og være svære forandringer for de unge. Evalueringen viser, at disse overgange fylder for både frivillige og de unge.

Flytninger fra arrest til fængsel

Evalueringen viser, at der kan være nogle logistiske udfordringer forbundet med de unges flytninger. Dette er gældende, når de unge skal flyttes fra arrest til fængsler eller mellem fængslerne, hvor det i en overgang, enten grundet miskommunikation eller manglende informationsdeling, kan være udfordrende for både unge og frivillige at vedligeholde kontakten og dermed opretholde relationen. En ung og en frivillig beskriver oplevelsen med flytningen således:

"Faktisk har han ikke besøgt mig i cirka to måneder. Ellers plejede vi at være i kontakt i hvert fald én gang om måneden. Jeg havde ham også på min telefon, så jeg kunne kontakte ham, da jeg havde brug

---

⁹ KickStart - Aarhus - Røde Kors (drk.dk)

for det. Jeg tror, det er fordi, jeg flyttede i åbent fængsel, og så kom jeg tilbage hertil [red. et lukket fængsel].” (Ung)

”Jeg har oplevet min ung blive flyttet et par gange. Jeg havde glædet mig til at besøge ham, men så var han flyttet. Han skal udfylde nogle papirer før jeg får information, så kørte jeg til byen, og så var han bare blevet flyttet.” (Frivillig)

Som de ovenstående citater belyser, så har både frivillig og den unge oplevet overflytningen mellem fængslerne som særligt udfordrende, da informationsdelingen angående den unges forflytning heraf ikke har været overleveret hensigtsmæssigt. Den unge i ovenstående citat, havde fået hjælp af sin frivillige til at komme fra lukket til åbent fængsel, men er senest igen kommet til lukket fængsel. Vedkommende har i denne periode ikke kunne være i kontakt med sin frivillige, da han ikke har telefon i det lukkede fængsel. På trods af et ønske om kontakt med sin frivillige, har dette ikke været muligt. Den frivillige har i ovenstående haft lignende oplevelser med sin unge, hvor den frivillige har ville besøge den unge, hvorved den unge var blevet flyttet uden at dette var blevet overleveret.

Der er allerede på kontinuitet er i Kickstart. Alle frivillige får tilsendt en samtykkeerklæring i deres startpakke (se afsnit 3). Den frivillige har erklæringen med ved sit første besøg hos den unge. Den unge skriver under, og den frivillige afleverer samtykket til en kontaktperson i arresten, som vedlægger det den unges sag i klientsystemet og samtidig skriver den frivilliges navn og Røde Kors telefonnummer ind på den unges sag. Med samtykke og kontaktinfo har Kriminalforsorgen tilladelse til at kontakte Røde Kors, når en ung overflyttes.

Det er beskrevet et tæt samarbejde mellem Røde Kors og Kriminalforsorgen. Eksemplerne ovenover viser et udviklingspotentiale hvor vidensdeling kan styrkes gennem yderligere og rettidig kommunikation, som kan hjælpe til at opretholde de unges relation med deres frivillige under disse flytninger.

Flytninger fra fængsel eller arrest til løsladelse

Et vigtigt element i vedligeholdelsen af relationen mellem ung og frivillig, er skiftet fra at den unge afsoner sin straf i fængsel til løsladelse. Fra at have planlagte besøg indenfor fængslet til at skulle bevare og opretholde relationen uden for systemets rammer. Dette indebærer en ny hverdag, som for de unge være svært at navigere i.

I nedenstående citater beskriver projektleder i Røde Kors og samarbejdspartnere, hvordan de ser overgangen for de unge fra at være indsat til tiden efter løsladelse:

”Det kræver rigtig meget af de frivillige at holde fast i relationen, når de indsatte kommer ud! Herinde bag murerne kan vi jo styre meget.” (Samarbejdspartner)

”Der hvor den kan knække er ved løsladelsen, og måske synes det er svært at blive ved med en relation de kender fra fængslet. De har svært ved at finde det rette netværk for at komme videre, hvis ikke de har været vant til det.” (Samarbejdspartner)

"Når en ung overflyttes fra varetægt til X, så kan der gå noget tid før, den unge rækker ud til den frivillige. Nogle gange skal vi selv på banen – hjælpe med at mase på i forhold til de unge og fortælle, at den frivillige stadigvæk vil dem (...), finder fodfæste og lige lande." (Projektleder)

Som ovenstående citater viser, italesættes de unges flytninger som et afgørende og ofte kritisk punkt i opretholdelsen af relationen mellem ung og frivillig. Der er bred enighed blandt samarbejdspartnere og projektleder om, at de frivillige står overfor en vigtig og til tider udfordrende opgave i at bevare kontakten med de unge, når de har afsonet deres straf og bliver løsladt.

Nogle af de faktorer, der kan gøre den vedligeholdende kontakt udfordrende i tiden efter løsladelse, er den nye hverdag, som de unge skal tilvænne sig. Dette indebærer ofte en forandrende tid med nye skift, og en ny hverdag at skulle navigere i. I nedenstående citater beskriver en frivillig og to af de unge ønsket om at fortsætte relation, når de unge skal løslades:

"Altså, de skal jo følge os efter løsladelsen op til et år efter. Så hun kommer til at følge mig. Jeg synes, det er en god ide. For at holde én nede på jorden, lige ringe og høre, hvordan man har det; går tingene for stærkt eller andet." (Ung)

"Ja, lige så snart jeg bliver løsladt, ændrer forløbet sig igen. Nu er det stille-fasen, hvor tiden bare skal gå. Når jeg bliver løsladt, handler det mere om at kunne få en bolig, og også med hvordan det går." (Ung)

"Da han kom ud, fulgte jeg ham til møder med Kriminalforsorgen, og det gik udmærket, indtil han kom i problemer. Et godt råd til andre er at holde fast i den unge efter løsladelsen: uddannelse, arbejde, læreplads – følge den plan." (Frivillig)

De unge har reflekteret over overgangen fra fængsel til løsladelse, og hvad de tænker, at relationen med deres frivillige skal have af betydning for skiftet til en ny hverdag. Foruden de interviewede i ovenstående citater, er en stor del af de unge enige om, at de gerne vil fortsætte deres relation med deres frivillige efter løsladelse, så de kan få emotionel støtte, og hjælp til at styrke deres praktiske kompetencer, så de kan strukturere og finde fodfæste i en ny hverdag. Herved er kontinuiteten, trygheden i relationen og stabilitet vigtige komponenter, når de unges hverdag i fængslet bliver skiftet ud med en tid som løsladt.

4.2.5 Afgørende faktorer i organiseringen af Kickstart

Evalueringen viser, at der særligt er tre organisatoriske årsager til, at de unge har en positiv oplevelse af relationen til den frivillige, og at de samtidig opnår et udbytte heraf. Den ene af disse faktorer handler om den kompetenceudvikling af de frivillige mens de andre to i højere grad handler om de rammerne for indsatsen: Frivilligheden og fraværet af besøgs- og brevkontrol i arresterne.

Den frivilliges tilgang til den unge er afgørende for det udbytte, den unge oplever

Evalueringens resultater viser, at de frivilliges sociale og relationelle kompetencer samt tilgang til de unge spiller en central rolle for det udbytte, de unge oplever af at være med i Kickstart. Som frivillig i Kickstart tilbydes man en række forskellige kurser af Røde Kors, som skal være med til at klæde en godt

på til at være frivillig (se afsnit 4.2.2). Heriblandt blev det i foråret 2022 muligt for de frivillige i Kickstart at deltage i workshops omkring metoden ”udviklende relationer”. Metoden, som Røde Kors fortsat er i gang med at implementere, giver de frivillige en række konkrete redskaber til, hvordan de kan være med til at styrke de unges livsmestring via intentionelle handlinger.

Selvom de frivillige og de unge ikke er spurgt eksplicit ind til metoden i interviewene, er der alligevel flere eksempler på, at dele af denne praktiseres af de frivillige – om end dette er bevidst eller ubevidst. Eksempelvis er der flere af de unge, der giver udtryk for, at deres frivillige viser **omsorg** for dem ved at være interesseret, tilstedeværende samt spørge ind og lytte til, hvordan de har det:

”Han [red. den frivillige] vil mig det bedste. Det har han bevist, fordi han interesserer sig, og de ting, vi snakker om, glemmer han ikke. Han kan spørge ind til noget to måneder efter, og hører, hvordan det gik med det og sådan. Så han er oprigtigt interesseret i, hvordan det går, fremfor bare at tale mig efter munden.” (Ung)

For de unge opleves en oprigtig interesse i dem, og de får en relation, som løbende følger op på dem. I spørgeskemaet til de unge, har 67 pct. angivet, at de føler sig mindre ensomme under fængslingen, af at have en frivillig. Jf. forandringsteorien, er mindre ensomhed i fængslet et trin på vejen til at opnå styrkede handlemuligheder og blive en del af positive fællesskaber. Det hænger formentlig sammen med det faktum, at det for denne målgruppe af unge ikke nødvendigvis er givet, at de har haft lignende omsorgsfulde relationer i deres liv, som ikke er familie. At der er nogen, som tror på de unge og gerne vil se dem lykkes – nogen, som ikke er deres familier eller venner – får også de unge til i højere grad at tro på dem selv. I spørgeskemaerne til de unge har vi netop spurgt ind til dette. Selvom de kvantitative data ikke viser en klar progression i forhold til de unges tro på dem selv og egne evner¹⁰, peger evalueringen stadig i retning af, at de frivilliges interesse i og håb for den unge *har* en positiv betydning for den unges selvtillid og selvværd:

”Det [red. at den frivillige tror på den unge] styrker troen på egne evner. Det styrker min egen evne, og troen på mig selv yderligere. Altså, heldigvis så har jeg haft en tro på mine egne evner og så videre. Det betyder ekstra meget for dem, der ikke har den tro, for der er mange der ikke har den selvtillid og selvværd, som virkelig har brug for den bekræftelse.” (Ung)

Interviewene efterlader også et indtryk af, at de frivillige både formår at **støtte** den unge i deres tro på egne evner og samtidigt **udfordre** de unge i deres tanke- og handlingsmønstre:

”Det kan jeg ved [red. mærke, at den frivillige bekymrer sig om den unge], at hun tit giver mig et skub og viser, at hun tror på mig. Hun har vist mig, at man kan godt, hvis man virkelig vil. Jeg har virkelig haft brug for den der ekstra støtte med, at jeg jo godt kan.” (Ung)

---

¹⁰Spørgsmål: ”Hvordan passer nedenstående på dig?”. Fra den generelle (og validerede) self-efficacy scale, som er en 10-punkts psykometrisk skala, der er designet til at vurdere respondentens tro på sig selv i forhold til at klare forskellige parametre. Se: [General Self Efficacy Scale \(GSE\) - Evaluating wellbeing \(whatworkswellbeing.org\)](https://www.whatworkswellbeing.org/)

"Jeg sætter nogle gange spørgsmålstejn (...) eller udfordrer ham lidt, men jeg siger ikke sådan, 'det synes jeg, er en dum ide'." (Frivillig)

" (...) jeg ville overhovedet ikke have lavet den plan uden min frivillige. Da jeg kom i starten, havde jeg nogle lidt andre forkerte ideer, især når man kommer herind og møder folk. Så havde jeg en ide om, at jeg skulle skrive folks kontaktoplysninger ned, så når jeg kom ud, ville jeg have et vildt netværk og kunne lave ulovlige kriminelle forretninger. Men da jeg havde mødt min frivillige, besluttede jeg mig for at smide listen ud. (...). Han kan argumentere for, hvorfor jeg skal tænke anderledes, end jeg har gjort, og det tager jeg til mig (...)." (Ung)

I de ovenstående citater belyses det, hvordan de frivillige kan udfordre de unge ved at sætte spørgsmålstejn, ved eller give små skub, hvilket direkte har fået i en af de unge til at tage afstand fra kriminelle handlemønstre ved at ændre adfærd og "tænke anderledes". Citaterne underbygger også at de frivillige hjælper de unge til at se nye **muligheder**, især i form af nye job- og uddannelsesmuligheder eksemplificeret gennem de frivilliges arbejde med fremtidsplaner. Som tidligere beskrevet tidligere i nærværende rapport, oplever de unge at de frivillige kan se andre muligheder for dem end kriminalitet og har "åbnet nogle døre" (se afsnit 4.1.4).

Generelt viser evalueringens resultater, at der er flere eksempler på, at de frivillige arbejder på at udvikle relationen til den unge gennem de intentionelle handlinger som eksemplerne ovenfor demonstrerer. Den frivilliges personlighed og egenskaber har stor betydning for forløbets udfald, og det er derfor centralt med et omfattende rekrutteringsprogram. Det er med andre ord ikke hvem som helst, der egner sig til at være frivillig i Kickstart:

"Når jeg først har åbnet op til en person, så er det ham. Det er ikke hvem som helst. Hvis det ikke var ham, havde jeg måske ikke kunne snakke om de samme ting. Han fik mig til at føle mig tryk og tilpas, så jeg kunne snakke om alt fra familie- til dame-problemer til økonomisk situation og det hele." (Ung)

"Han [red. den unge] har taget godt imod mig. Jeg har ikke gjort noget særligt: jeg har været til stede, lyttende nærværende, ikke fordømmende. Det, tror jeg, han er opmærksom på. Vi ved godt, at de har en dom, men vi kommer, og er vedholdende – trods det, der står i deres papirer, vil vi dem gerne. Det er nok det primære." (Frivillig)

"Jeg bruger mine terapeutiske metoder om drømme og tegninger. Jeg får dem til at lave tegninger, for de fortæller noget om deres indtryk og om drømme og så videre." (Frivillig)

Udførelsen af frivilligt socialt omsorgsarbejde er ressourcekrævende for de frivillige, der indgår i relationen med de unge. Udover at være en stabil, vedholdende og kontinuerlig relation for de unge, så har de frivillige mange 'hatte' på, og skal agere både støtteperson, rollemodel og sparringspartner for en udsat målgruppe. Dette kræver livserfaring og et godt menneskeligt kendskab, for et hensigtsmæssigt udbytte af relationen.

Frivilligheden spiller en altafgørende rolle for de unge

Igennem interviewene viser det sig, at relationens frivillige natur er af meget stor betydning for de unge, og meget tyder på, at det er en af de primære årsager til, at Kickstart er en succes. Når relationen

til de unge er skabt på frivillig basis, kan den unge også tydeligt mærke det. Det frivillige aspekt af relationen betyder, at oprigtighed og genuin interesse bliver meget fremtrædende egenskaber, og en primær forudsætning for Kickstart. Den unge får mulighed for at blive mødt af et menneske, som af egen fri vilje ønsker at støtte og lære den unge at kende:

"Han [red. den frivillige] gør det af egen fri vilje uden at få penge. Han gør det med hjertet for at hjælpe andre. Det er fedt, at der er nogen, der frivilligt vil hjælpe kriminelle. Det var spændende. Der er mange unge, der har problemer med kriminalitet, og de ikke kan komme ud, så det en god måde at komme på rette spor ud af kriminaliteten." (Ung)

"Jeg synes, det er sejt gjort. Hun [red. den frivillige] sidder der, og hun ved ikke, hvad folk er sigtet for. Det kan være alt fra drab til slåskampe. (...). Hun bruger sin egen tid og energi på at komme herhen." (Ung)

"Det [red. at relationen er frivillig] betyder, at han [red. den frivillige] ikke får noget ud af det udover det, vi får ud af det. Det er ikke en mand, der får sin løn, og så glemmer han, hvad vi har snakket om (...). Han tager det med hjem og grubler over det, og så kommer han tilbage med noget. Når jeg er 40, og han er 80, sidder vi stadig og drikker kaffe." (Ung)

Det frivillige element i Kickstart er afgørende for de unge, som ovenover beskriver hvordan relationen påvirker deres følelse af, at der er nogen der frivilligt gider dem og som vil hjælpe dem, uden det involverer en profitabel fortjeneste. Hertil beskriver mange af de unge, at de har dannet en venskabelig relation med den frivillige. Meget tyder på, at det netop er frivilligheden, der udgør en klar forudsætning for, at de unge kan danne en tæt og autentisk relation med den frivillige, som muligvis ikke ellers ville være dannet, hvis det ikke var for frivillighedens skyld.

"Han [red. den frivillige] er min ven. Jeg føler, jeg har kendt ham længe. Jeg kan snakke frit med ham om alt. Han siger, han har tavshedspligt, (...), det er kun mellem ham og jeg. (...) Jeg kan mærke, det er en person, der vil mig det bedste." (Ung)

Relationens natur står på denne måde i kontrast til og er forskellig fra ansatte heriblandt fængselsbetjentene, som de unge ellers har mulighed for at snakke med.

Fraværet af brev- og besøgskontrol i mødet med den frivillige betyder, at den unge kan tale frit
Som varetægtsfængslede er der visse regler de pågældende indsatte skal overholde. En af de regler, er brev- og besøgskontrol (B&B). Ved brev- og besøgskontrol skal de, der besøger den indsatte, søge om politiets tilladelse og sikkerhedsgodkendes. Efter politiets vurdering kan der nægtes adgang til besøg, eller besøget kan overvåges af politiet. Den samme overvågning er gældende, hvis de indsatte, vil modtage eller sende breve, hvorpå politiet af sikkerhedsmæssige årsager kan læse brevene og nægte den indsatte adgang til brevet. Samtidig er det gældende, at de indsatte som er underlagt B & B ikke må tale om deres sag med deres besøgende.

Evalueringen viser, at en del af de unge særligt vedhæfter sig betydningen af brev- og besøgskontrol, hvorpå tre af de interviewede unge, beskriver det således:

”Det er rart at få besøg fra en, der ikke er familie eller venner. Jeg kan snakke med hende om nogle andre ting, uden der er politi, fordi jeg har brev- og besøgskontrol. Når min familie og mine venner kommer forbi, må vi ikke snakke om så meget. (...). Der er så mange ting, jeg ikke må snakke med andre om, så det er en måde at blive aflastet på. (...). Det føles mere menneskeligt, at jeg kan snakke med hende om, hvad jeg vil uden en betjent.” (Ung)

”Jeg havde bare brug for en at snakke med, for jeg sidder jo ved hvert besøg med politibetjente, som jeg bare føler, står og stirrer. Det er lidt irriterende, at jeg ikke må snakke et andet sprog med mine forældre, for de er ikke de bedste til dansk. Så jeg havde også brug for at snakke med en, som er udenfor arresten (...) uden overvågning.” (Ung)

”Jeg følte bare, at jeg kunne snakke, uden at nogen siger ”hey, det skal du ikke snakke om”. (...) Det er sådan nogle småting, der gør, at man bare ikke har lyst til at åbne sig helt op. Jeg føler, jeg er lidt mere fri, når jeg sidder og kan snakke med hende [red. den frivillige], uden der er nogen i baggrunden.” (Ung)

Som ovenstående belyser, så er overvågningen med B&B med til at intervenere de unges sociale rum med familie og venner, hvor de føler sig begrænset som konsekvens heraf. Med de frivillige skabes et unikt rum, der er frit for overvågning og følelser af at blive begrænset i sine samtaler. Fraværet af politiets overvågning er medvirkende til, at de frivillige og unge kan skabe et rum af fortrolighed og tillid, da de unge kan snakke frit om deres situation og de frivillige selvsagt har tavshedspligt.

Stabilitet i relationen, kontinuitet mellem flytninger fra arrest til fængsel, frirummet de unge får uden B&B, og viden om, at de frivillige følger de unge efter løsladelse, bidrager til at skabe tryghed og tillid i relationsopbygningen, hvilket er centrale virksomme mekanismer i forandringsteorien, der gør, at virkningerne i projektperioden er opnået, hvilket øger sandsynligheden for, at flere unge kommer ud af kriminalitet på længere sigt.

4.3 Forankring og udbredelse af Kickstart

Dette afsnit vil tage udgangspunkt i samarbejdet mellem Røde Kors og kriminalforsorgen, implementeringen af Kickstart og dets udbredelse, og slutteligt et fokus på dens individbåret organiseringsform, der ligeledes har betydning for Kickstarts forankring og udbredelse.

4.3.1 Et udviklende samarbejde mellem Røde Kors og kriminalforsorgen

Røde Kors’ frivillige besøgsleder i arresten rekrutterer de indsatte sammen med udpegede fængselsbetjente. Samtidig sikrer kriminalforsorgen, at al dokumentation er på plads, og giver den frivillige besked, hvis den indsatte overflyttes. Et udviklende samarbejde mellem Røde Kors og Kriminalforsorgen er vigtige parametre i implementeringen, og udbredelsen af Kickstart. Kriminalforsorgen understreger i den forbindelse, at Røde Kors’ engagement og motivation for at drive indsatsen har været altafgørende, og at Røde Kors er en stærk organisation at have med på grund af deres erfaring på området:

"Det gode er, at når Røde Kors sætter sig noget for, så giver de ikke slip. Det boost der har været. De kører på og finder løsninger - ringer, skrive og samarbejder. Vi vil det her. Det er noget vi virkelig gerne vil have til at blive - og det kræver gode resultater. Sindssygt god organisation at have bag sig, de ved hvad det drejer sig om fordi de har erfaring fra tilsvarende. Stor organisation. Mange partnere der vil det samme og kæmper for det! Det giver mening det her". (Fængselsbetjent fra Kriminalforsorgen)

Af disse grunde er de personer vi har talt med i Kriminalforsorgen meget positiv overfor forankring af indsatsen og mener, at Kickstart skal være en mulighed for flest mulige unge varetægtsfængslede og indsatte i fremtiden. Derudover er den finansielle støtte afgørende for forankringen af Kickstart. LB Forsikring har givet udtryk for, at et effektivt samarbejde og et stort udbytte for målgruppen har været drivende parametre for den finansielle støtte.

4.3.2 Implementering og udbredelse af Kickstart

Evalueringen viser, at udbredelse af indsatsen til flere arrester har stor opbakning fra de unge, frivillige og samarbejdspartnere. Som tidligere beskrevet, oplever de unge et stort udbytte af at være med i Kickstart og de mener, at det kun er gavnligt, hvis indsatsen udbredes:

"Det vil helt sikkert hjælpe andre. Det giver mening. Og ro til den indsatte. Selv på de mørkeste dage er det rart at snakke med en, der ikke er ens mor." (Ung)

"Jeg synes bare at Røde Kors er noget af det bedste jeg har oplevet. Jeg har aldrig hørt, at det har gjort skade på folk. Jeg har kun hørt, at det har gjort gode og positive ting for folk. Det tager jeg sgu hatten af for." (Ung)

De unge, der får tildelt en frivillig, oplever relationerne som betydningsfulde og værdifulde i en tid, hvor deres fremtid er uvis. Data viser, at de unge oplever, at det er et presset fængselssystem, hvor der ikke er så meget tid til hyggesnak med fængselsbetjentene. Som beskrevet i tidligere afsnit, er det frivillige aspekt af relationen mellem ung og frivillig betydningsfuld for relationens autenticitet og udvikling. Evalueringen viser, at de unges relationer til de frivillige er med til at give håb og udvide de indsattes muligheder samt mindske følelsen af ensomheden, der kan fylde, når man er indsat. I nedenstående citater reflekterer to af de unge over, hvorfor de mener, Kickstart skal udbredes:

"Der er mange, der får gavn af det. Det er en hjælp. Det hjælper rigtig mange, især de unge mænd. For der kommer flere og flere ind at sidde, og de kender ikke helt, hvordan det er at omgås, og systemet er også blevet strammere i forhold til straf og herinde, så de har mere brug for det i dag end nogensinde. For der er masser underbemanding, fængselsbetjentene vil gerne hjælpe, men når de er pressede og skal arbejde i 12 timer seks gange om ugen, så er der ikke overskud til hyggesnak - det har de simpelthen ikke tid til. Så betyder det ekstra meget, at der kommer en, man kan snakke med." (Ung)

"I sidste ende vil det hjælpe mange på en positiv måde. Med de unge tror jeg, de har brug for en, der ser et håb i dem, og de kan se, man duer og kan blive til noget i sin fremtid. Åbne horisonterne. De kan sætte andre tanker i gang, end man havde i forvejen." (Ung)

Den gensidige interesse for projekts udbredelse og implementering bakkes op af samarbejdspartner, projektleder og frivillige, der beskriver indsatsen således:

"Jeg er kun fortaler for, at den mulighed forefindes for flest mulige unge." (Kriminalforsorgen, samarbejdspartner)

"Derudover har vi fået forespørgsel fra flere arrester, der har spurgt til Kickstart, og som godt kunne bruge tilbuddet. Jeg oplever generelt, at der er stor interesse for at gøre noget for ungegruppen og de varetægtsfængslede." (Projektleder)

"Det er en god ide at udbrede det, så man kan løfte flere ud af kriminaliteten." (Frivillig)

Det er tydeligt, at det gavnlige udbytte af Kickstart for de indsatte unge også er synlig for de frivillige, projektlederen og samarbejdspartnerne. Der er altså ingen tvivl om, at alle aktører ønsker Kickstart forankret og udbredt på baggrund af de positive afledte effekter af relationerne mellem frivillig og de unge.

4.3.3 En individbåret indsats

Et andet forhold der fremhæves som betydningsfuld for den forsatte forankring og udbredelse af Kickstart, er den nuværende individbåret organiseringsform blandt fængselsbetjentene i Kriminalforsorgen. Selvom det er Røde Kors der står for driften af indsatsen, så er det Kriminalforsorgens rolle at bruge tid på rekrutteringen af de unge, og de løbende opgaver forbundet med Kickstart:

Jeg må ikke bruge timer på det – så det er lidt frivilligt – gør mig ikke så meget. Er lidt låst i en rolle fordi jeg er på arbejde. Jeg har fået det viklet ind i at sige hvad jeg kan gøre når jeg er på arbejde. Det er kun mig, der har gang i kickstart [red. i fængsel/arrest]. Mange ved stadig ikke, hvad det er. (Kriminalforsorg, samarbejdspartner)

"Offentligt kendt at Kriminalforsorgen er en presset institution. Der er for få betjente, det kan være en barriere. At de nærmest ikke kan have mere i deres hoveder. Der er gode argumenter om, at de ikke rigtig skal gøre så meget, men bare tænke det ind kan være svære at få igennem. De kan ikke rumme mere derude (...) Det er jo mere en bevidstgørelse i en personalegruppe - et ekstra værktøj i kassen for at gøre et forløb så godt og forhåbentligt så resocialiseringsagtigt som muligt." (kriminalforsorgen, Samarbejdspartner)

Citaterne viser, at arbejdet med Kickstart er op til de enkelte fængselsbetjente at varetage og prioritere. Fængselsbetjentene står selv for at vurdere, hvor meget tid og ressourcer de enkeltvis har

til rådighed i forhold til at tale med de indsatte, som kunne have gavn af en frivillig, og for den løbende kontakt med de frivillige. Der er ikke en fast rollefordeling eller afsat tid til arbejdet. Dermed kan indsatsen siges at være personbåret, og afhængig af den enkelte betjent. Det bliver ligeledes pointeret, at et personbåret ansvar ikke gavner et i forvejen presset fængselssystem, da denne metode ikke er med til at sikre en fast forankret systematik og kontinuitet for de indsattes tilbud om et Kickstart forløb. Det vil derfor være gavnligt for den videre forankring af Kickstart at minimere det personforankrede ansvar, og i stedet gøre det organisationsbåret internt i fængselssystemet.

Evalueringen viser også, at den fortsatte vidensdeling af Kickstart internt i fængselssystemet er et vigtigt led i forbindelse med at tiltrække unge, der kunne have lyst til at få en frivillig. Data herom viser, at både frivillige og de unge oplever, at der kunne være gavn af mere informationsdeling, både hvad angår promovning af Kickstart, og de unges oplysning omkring hvad, man får tilbudt ved at få en frivillig:

"Jeg ville sige, at man skal forklare mere, hvad man får tilbudt med en 'kickstarter', hvad man kan få, for det fik jeg ikke. Og så synes jeg, man skal få det udbredt. Det kan godt være, man siger nej herinde, og er lidt trist. Så hvis man nu spørger dem igen, fx hvis de kommer ud i åbne fængsler, så tror jeg at der er nogen der siger ja, i stedet for nej." (Ung)

"Jeg synes, de skal mere ud i fængslerne og præsentere det, så de kaster sig over det her." (Frivillig)

Evalueringen viser, at de unges udbytte af Kickstart er stort og recidivforebyggende og med bred opbakning fra de unge, de frivillige, og samarbejdspartnere til dens videre udbredelse. Til Kickstarts udbredelse og fortsatte forankring vil det være gavnligt at få Kriminalforsorgens rolle systematiseret i organiseringen.

5. Metode

I dette kapital redegør vi for de data, som danner grundlag for evalueringen. Datagrundlaget for denne evaluering er baseret på et mixed method-design, hvor både kvalitativt og kvantitativt data sammen skaber et solidt datagrundlag. Evalueringen er baseret på følgende datakilder:

1. Kvantitative spørgeskemabesvarelser bestående af:

- To spørgeskemaundersøgelser målrettet de unge; Ét ved opstart i Kickstart og ét efter 6 måneder i forløbet.
- Ét spørgeskema målrettet de frivillige

2. 23 kvalitative interviews med:

- 12 unge
- 1 fokusgruppeinterview med fem frivillige
- 3 individuelle interviews med frivillige
- 1 interview med besøgsleder fra Røde Kors
- 3 interviews med Kriminalforsorgen

- 2 interviews med projektleder i Røde Kors
- 1 interview med LB Forsikring

I det følgende beskrives de enkelte datatilgange nærmere.

5.1 Spørgeskemaundersøgelser

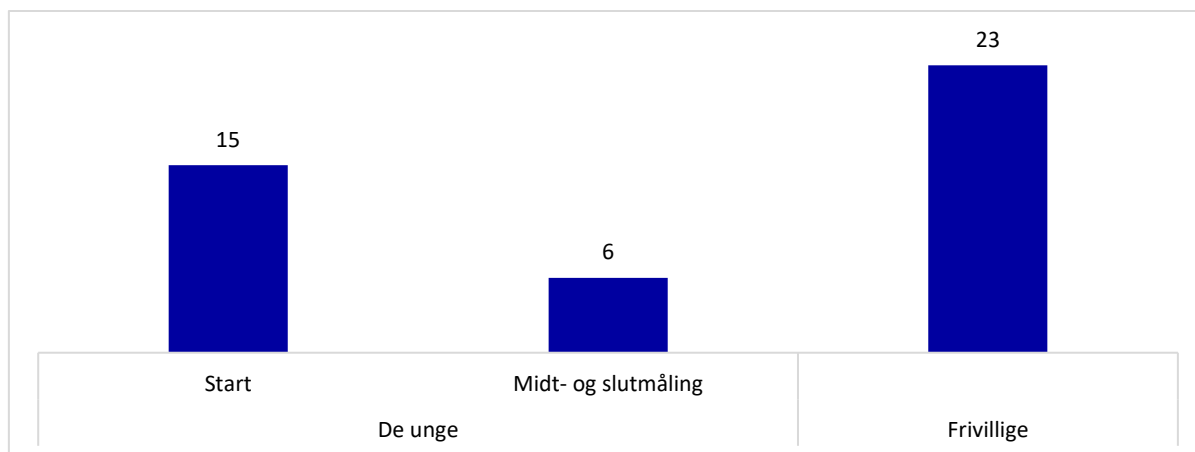
Spørgeskemaundersøgelserne er henvendt til de unge og til de frivillige i Kickstart. Formålet med spørgeskemaerne til de unge er at følge udbyttet af den frivillige relation på udvalgte parametre. Oxford Research har udsendt spørgeskemaerne af to omgange: En startmåling som med fokus på en række baggrundsvariable, der giver en forståelse for de unges sociale baggrund og socioøkonomiske vilkår, og en slutmåling, som omhandler de unges oplevede udbytte af relationen med deres frivillig.

Oxford Research har også udsendt ét spørgeskema til de frivillige i Kickstart, som er med til at skabe en forståelse for, hvor godt de frivillige kender til de unges sociale baggrund, og hvilke faktorer de vurderer, er særlige vigtigt at give opmærksomhed til i relationen til den unge.

Oxford Research har udviklet spørgeskemaet i SurveyXact, mens Røde Kors har stået for distributionen af spørgeskemaer. Røde Kors har bedt de frivillige om at tage et printet eksemplar af skemaet med til den enkelte unge, som den unge har udfyldt, og sendt tilbage til Røde Kors. Røde Kors har herefter indtastet besvarelsene manuelt. I forhold til distributionen blandt de frivillige, har Røde Kors enten sendt et link ud, som de frivillige har kunnet udfylde elektronisk eller sendt et printet eksemplar.

I figur 12 herunder fremgår en oversigt over antallet af de frivilliges og de unges besvarelser ved start, samt midt- og slutmåling:

Figur 12: Antal spørgeskemaundersøgelser fra hhv. de unge og de frivillige

Kilde: Oxford Research

Som det fremstår i figur 12, har vi modtaget i alt 21 gennemførte besvarelser fra de unge, hvoraf 15 af de unge har besvaret spørgeskemaet i forbindelse med startmålingen, og 6 har besvaret midt- og/eller slutmålingen. Der er 17 unikke unge der besvaret enten start eller midt/slut målingen, hvilket betyder at der er 2 af de unge der ikke har besvaret startmålingen, men kun har besvaret midt/slutmålingen. Dermed er der blot 4 unge der både har besvaret og både start- og midt/slutmålingen. Grundet

manglende besvarelser fra midt- og slutmåling, har Oxford Research ikke kunne måle på de unges progression.

I alt har 19 frivillige *modtaget* spørgeskemaet. Årsagen til at der i ovenstående figur er angivet 23 besvarelser fra frivillige er, at nogle frivillige er blevet tilknyttet en ny ung efter et forløb er afsluttet eller afbrudt. Deres besvarelser varierer derfor afhængigt af hvilken ung, de svarer ud fra. Kickstarts pilotindsats afsluttes ved årsskiftet 2022, og spørgeskemadata indsamles løbende indtil da, hvorfor sidste del af det kvantitative data kommer med i en endelig opsamling i starten af 2023.

5.2 Kvalitative interviews med unge, frivillige og samarbejdspartnere

I forbindelse med evalueringen har vi gennemført i alt 23 kvalitative interviews. Størstedelen af disse interviews, har været med de unge. I tabel 1 herunder fremgår en oversigt over, hvor mange af de unge vi har talt med, som sidder varetægtsfængslede, og endnu ikke har modtaget dom, og unge som har modtaget dom og sidder i fængsel:

Tabel 1: Antal unge som er i arrest og fængsel

Antal unge i varetægt	Antal unge i fængsel	Antal unge i alt
8	4	12

Kilde: Oxford Research

Nedenstående tabel 2 illustrerer fordelingen af interviews på tværs af indsatsen, og hvilke interviews vi har foretaget i hhv. starten og i slutningen af dataindsamlingen:

Tabel 2: Fordelingen af interviews på tværs af indsatsen fra start til slut af dataindsamling

	De unge	Frivillige	Kriminalforsorg	Besøgsleder	LB Forsikring	Projektleder	I alt
Start	4	3	0	0	0	1	8
Slut	8	1 fokusgruppe	3	1	1	1	15
I alt	12	4	3	1	1	2	23

Kilde: Oxford Research

Interviewene med de unge er foretaget fysisk, da det giver mulighed for at fornemme og tage hensyn til deres situation, og afklare eventuelle misforståelser eller spørgsmål, hvilket styrker interviewets reliabilitet. Derudover er interviewene med de unge foretaget af analytikere fra Oxford Research, som har stor erfaring med at tale med sårbare og udsatte målgrupper. I forbindelse med adgangen til målgruppen, har vi udelukkende foretaget interviews af unge, som er varetægtsfængslede, og dem, som har fået dom og sidder i fængsel.

Da indsatsen indebærer en langvarig relation mellem deltager og frivillig, med støtte under og op til ca. 12 mdr. efter løsladelsen, har vi gentagende gange forsøgt at komme i kontakt med de unge, som er blevet løsladte, og som er eller har været en del af Kickstart. Det har dog ikke være muligt for os at komme i kontakt med disse, hvorfor de ikke fremgår som en del af evalueringens datagrundlag. Deraf er det endnu ganske få løsladte, da indsatsen blev igangsat 2020.